

ACTIVISTES PER LA VIDA

AMÉRICA CENTRAL

UNITAT DIDÁCTICA

Material construït per:

Alex Egea
Gustavo Castro

Amb la revisió de:

Carmen Salas
Asunción Cifuentes
José Antonio Antón Valero

**Edició
2022**

Coordinació

Kenia Castaldo Oliva
Equip d'Entrepobles

Fotografies

Gervasio Sánchez

Disseny gràfic

Gabriel Benavente
(@Gabobenad)

Un projecte de:

Amb la
col·laboració de:

Amb el suport de:

**Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament**

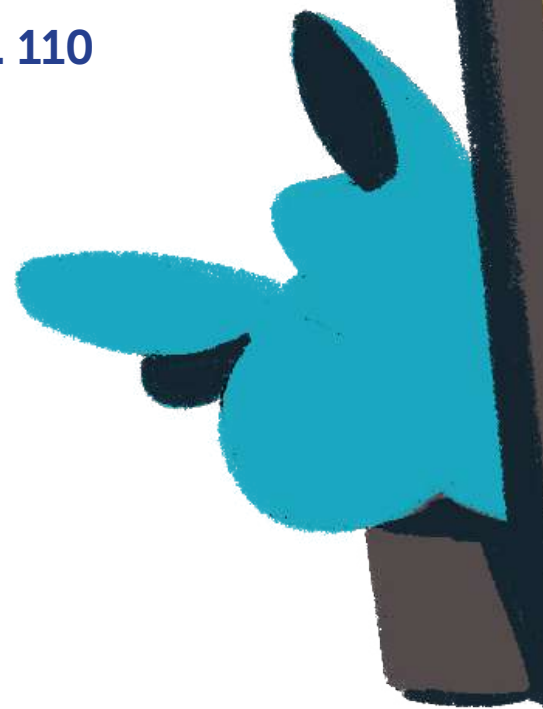
**Generalitat
de Catalunya**

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

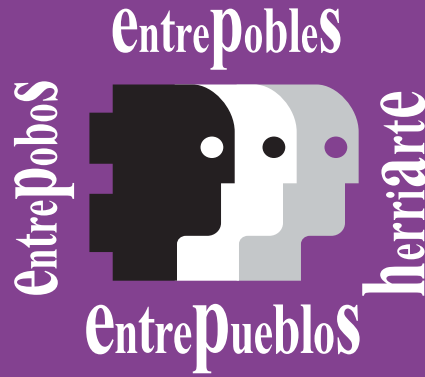
Índex

1. Introducció ... 6	3. Objectius ... 18
2. Competències ... 14	4. Continguts ... 19
5. Tasques ... 22	6. Avaluació ... 80
5.1 Resum de les tasques	6.1 Criteris d'avaluació
5.2 Seqüència de les tasques	6.2 Rúbriques d'avaluació
7. Vinculacions al currículum d'ESO ... 96	
7.1 A nivell de competències i assignatures del currículum	
7.2 A nivell d'estándards d'aprenentatge	
8. Seqüència didàctica per a l'alumnat ... 110	
9. Annexos ... 158	

1. Introducció

Entrepueblos Entrepobles Herriarte Entrepobos

És una associació internacionalista, independent, feminista, amb base social activista, que coopera amb les comunitats i organitzacions de drets humans, ecologistes, indígenes i feministes d'Amèrica Llatina.

Des del seu naixement Entrepobles ha ancorat les seves arrels en el contacte i coneixement amb persones i realitats que demanden esforços de denúncia i justícia per als seus pobles i comunitats.

Què entenem des de Entrepobles com a educació emancipadora global?

Des de Entrepobles, entenem l'educació, segons enuncia Pablo Freire, com un acte de coneixement i un procés d'acció transformadora que s'exerceix sobre la realitat.

Treballem l'àrea d'Educació Emancipadora, tant des de l'educació formal com de la no formal, a través de l'elaboració de programes, unitats didàctiques, tallers de formació, publicacions, exposicions i activitats públiques, amb la finalitat d'aportar a l'educació integral de les persones, la comprensió de forma interrelacionada, significativa i crítica, dels fenòmens locals, nacionals i internacionals.

L'Educació Emancipadora i Global la concebem des de Entrepobles com una nova manera de reflexionar sobre les experiències i les idees, una manera de mirar el món i els seus problemes, que serveixi per a poder entendre-ho millor i intervenir en ell. Educació pel que suposa un procés dialèctic, de descobriment i coneixement permanent; Emancipadora pel seu sentit alliberador i de canvi d'una situació d'opressió, recuperant la pròpia capacitat d'autodeterminació sobre la realitat; Global per la interconnexió de problemes, àmbits i escales en el qual aquests problemes es donen.

El projecte Activistes per la vida

El projecte "Activistes per la Vida", centrat en l'exposició fotogràfica realitzada pel fotoperiodista Gervasio Sánchez, és una eina més dins del treball que Entrepobles porta anys realitzant en suport a les organitzacions defensores de DD.HH., ambientals, feministes, indígenes a Amèrica Llatina.

"Activistes per la Vida" es basa en les relacions de solidaritat de Entrepobles amb les comunitats i les organitzacions defensores dels drets humans, dels drets de les dones, dels pobles originaris i dels drets de la naturalesa a Centreamèrica

Visita la web per a més informació:
<https://activistesperlavida.cat/>

Amb "Activistes per la Vida" volem posar rostre a les defensores i defensors, la majoria d'elles anònimes, però molt importants com a portaveus de les seves comunitats.

Volem donar a conèixer, no sols les amenaces que sofreixen, sinó també les causes que les provoquen i el motiu pel qual lluiten, destacant com les dones defensores s'han d'enfrontar sempre a un doble assetjament, ja que a les greus amenaces i violències que sofreixen les defensores, se suma la violència patriarcal en totes les seves formes i graus.

ROAMÉRICA

ACTIVISTAS
POR LA VIDA

La Unitat didàctica

Aquesta unitat didàctica és un projecte interdisciplinari sobre la criminalització de les defensores i defensors a Centreamèrica, especialment en contextos marcats per tota mena de violències impunes: des de l'extractivisme, dut a terme per grans empreses europees, fins a la violència patriarcal.

Aquesta unitat té com a objectiu ajudar a integrar en els currículums de secundària l'estudi de la vulneració de drets humans, tant al Nord Global com al Sud Global, posant l'èmfasi en les veus i experiències de les defensores i defensors amb l'objectiu de contribuir en la protecció i l'enfortiment les seves estructures comunitàries.

Per això, la unitat didàctica es basa en una proposta educativa ideada per a aproximar la complexitat del coneixement i de la realitat dels Drets Humans a Guatemala i Hondures a les aules de secundària, així com fomentar l'adquisició d'actituds de defensa i promoció d'aquests en els diferents contextos i àmbits de vida de l'alumnat. Per a això, la seqüència didàctica es basa en una sèrie de principis pedagògics com són:

Experiència Indagació
Discussió Consens Acció

La unitat didàctica proposa una seqüència de tasques i activitats que es concreten en la construcció o elaboració d'un producte, una acció o servei (encara per determinar).

Aquest producte, acció o servei es resol en tres fases (Inici, Desenvolupament i Desenllaç) i té una extensió temporal de 15 hores.

Fase inicial:

Serveix d'estímul, presentació i contextualització. La finalitat principal és despertar l'interès de l'alumnat sobre la temàtica.

Fase de desenvolupament

Es tracta del corpus central de la proposta de treball. La finalitat principal és acompanyar a l'alumnat en la construcció del producte, acció o servei, i, per tant, de l'adquisició dels aprenentatges que es proposen (tant conceptuals com procedimentals i actitudinals).

Fase de desenllaç

S'entén com a tancament del procés d'aprenentatge viscut durant la realització de la seqüència didàctica. Té un doble vessant: d'una banda, ha d'acompanyar en el tancament de la resolució del producte, acció o servei; i, d'altra banda, ha de facilitar la revisió dels aprenentatges individuals i col·lectius de l'alumnat.

2. Competències

“Activistes per la vida” pretén que l’alumnat desenvolupi les següents competències bàsiques que planteja el currículum d’educació secundària obligatòria de Catalunya. En concret:

Competències en l’àmbit de cultura i valors

Assumir actituds ètiques derivades de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Qüestionar-se i usar l’argumentació per superar prejudicis i per consolidar el pensament propi. Identificar els aspectes ètics de cada situació i donar-hi respostes adients i preferentment innovadores.

Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences. Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau.

Analitzar críticament l’entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva.

Realitzar activitats de participació i de col·laboració que promoguin actituds de compromís i democràtiques.

Competències de l'àmbit lingüístic

Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls

Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.

Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística

Competències de l'àmbit digital

Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball a realitzar, tot considerant diverses fonts i mitjans digitals

Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu

Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual.

Competències de l'àmbit personal i social

Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge

3. Objectius

4. Continguts

3. Objectius

“Activistes per la vida” proposa que l’alumnat aconseguixi els següents objectius d’aprenentatge:

- Comprendre la importància dels drets humans com a procés polític i cultural divers.
- Conèixer diferents defensors i defensores dels drets humans, concretament de Guatemala i Hondures.
- Indagar i localitzar diferents protagonistes locals que reivindicuin i defensin els drets humans.
- Descriure diferents situacions i contextos de vulneració de drets humans, seleccionant i analitzant aquelles de l’entorn pròxim.
- Defensar i reivindicar la importància de la promoció i defensa dels drets humans tant en l’entorn pròxim com en el llunyà.

4. Continguts

Els objectius proposats en l'apartat anterior es vinculen amb el següent bloc de continguts:

- Coneixement de l'origen, fonament i funcionalitat dels drets humans.**
- Anàlisi de situacions de vulneració de drets humans tant d'entorn pròxim com llunyà.**
- Exposició d'opinions i judicis propis sobre situacions de vulneració de drets humans.**
- Valoració dels valors de la declaració dels drets humans.**
- Reconeixement d'organitzacions, moviments socials, associacions i persones que defensen els drets humans.**
- Valoració crítica de les informacions proporcionades sobre determinades qüestions vinculades als drets humans i els seus defensors i defensores.**
- Preparació, realització i interiorització del diàleg i el debat com a eines per a la comprensió de les persones i les opinions personals que tinguin sobre diferents fets.**

5. Tasques

5.1 Resum de les tasques

A continuació, es detallen cadascuna de les tasques previstes amb algunes indicacions a nivell metodològic i didàctic, amb possibles activitats d'ampliació, amb els recursos necessaris i una proposta temporal de dedicació que es determinarà segons criteri del professorat.

En primer lloc, es presenta una taula amb la seqüència de tasques i els productes resultants del treball realitzat per l'alumnat en cada tasca que ajuden a la resolució de l'encàrrec de la unitat didàctica

Fase Inicial

Tasca 1	Què sabem dels drets humans?	Mural de coneixements
Tasca 2	Aprofundint en els drets humans	Text propi
Tasca 3	Vulneració dels drets humans	Debat

Fase de desenvolupament

Tasca 4	El que passa a Centreamèrica (I)	Reflexió grupal escrita
Tasca 5	El que passa a Centreamèrica (II)	Catàleg de canvis
Tasca 6	Defensores dels DDHH a Hondures	Mural de defensores DDHH a Hondures
Tasca 7	Defensores dels DDHH a Guatemala	Mural defensores DDHH a Guatemala
Tasca 8	Dones defensores centreamericanes	Ampliació mural defensores DDH
Tasca 9	Mapejant el nostre territori	Mapa de vulneracions

Fase final

Tasca 10	Rodatge del vídeo explicatiu	Enregistrament de vídeo
Tasca 11	Valoració del treball realitzat	Mural de revisió d'aprenentatges

Tasca 1 Què sabem dels drets humans?

L'argument principal de la tasca 1 és introduir a l'alumnat en la proposta formativa de la unitat didàctica. La sessió se centra principalment a presentar l'encàrrec global de la unitat didàctica per a, posteriorment, indagar en els coneixements previs de l'alumnat.

Es tracta d'elaborar un mural de coneixements i idees prèvies sobre els drets humans entre tot el grup classe. La seqüència de treball d'aquesta sessió comença explicant l'encàrrec global que ha de ser senzilla d'executar i

comprendre tant per al professorat com l'alumnat.

Posteriorment, es realitza una dinàmica que combina treball individual, grupal i col·lectiva per a resoldre el producte final de la sessió (mural de coneixements previs).

La tasca s'estructura en quatre activitats.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjunes.

Àmbit de la competència lingüística

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Mural de coneixements i idees prèvies sobre els drets humans. El mural pot ser en format analògic (cartolina i post-its) o digital (www.padlet.com). Material: fulles en blanc, bolígraf o llapis, post-its, cartolina DIN-A3 o accés a la xarxa

Per a saber més:

Història dels Drets Humans

<https://www.youtube.com/watch?v=fiqmq8no4zg>

Història dels Drets Humans

<https://www.youtube.com/watch?v=2imu5tyj4f4>

Vídeo formatiu sobre els Drets Humans

<https://www.youtube.com/watch?v=76ep2nr3s5s>

ACTIVITAT 1. PRESENTACIÓ DE L'ENCÀRREC GLOBAL

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball individual i/o treball grupal

Desenvolupament: L'activitat comença amb una explicació per part del professorat de l'encàrrec global de la unitat didàctica i una descripció de la tasca principal de la sessió, que es desglossa en quatre activitats. Es tracta, en primer lloc, que l'alumnat entengui el sentit general de l'encàrrec (vídeo del mapa de vulneracions de drets humans en el seu entorn pròxim). Convé assegurar-se de la seva comprensió per part de l'alumnat. Per a això, es pot proposar alguna acció senzilla com la següent: «Les companyes de Entrepobles que ens proposen aquest treball volen saber si us ha quedat clar i us demanen escriure un tuït de l'estil "Estic participant de Defensors i defensores dels drets humans de Entrepobles i va de..."».

Observacions: En cas que de nois i noies amb dificultats de lectoescriptura o dificultats per a accedir a la xarxa, es pot plantejar realitzar el tuït per parelles o trios.

ACTIVITAT 2. PENSANT SOBRE DRETS HUMANS

Temps: 5 minuts

Dinàmica: treball individual

Desenvolupament: L'activitat pretén indagar en els coneixements previs que té l'alumnat sobre els drets humans i construir una primera foto de grup. És una aproximació personal i lliure sobre quina i com entenen els drets humans. En aquest sentit, es demana escriure en un full en blanc idees per a completar frases d'aquest estil: «els drets humans estan relacionats amb...; els drets humans són...; els drets humans volen dir que.. »

Observacions: L'activitat no ha de durar més de 6 o 7 minuts. Es tracta d'una primera impressió subjectiva i poc pensada. Amb alumnat amb dificultats de lectoescriptura es pot realitzar l'activitat oralment.

ACTIVITAT 3. COMPARTINT AMB EL GRUP

Temps: 15 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: L'activitat proposa l'elaboració d'un text compartit en grups de 4 o 5 persones que reculli totes les aproximacions conceptuals als drets humans. En principi, l'activitat no presenta molta dificultat. És important que tots els membres del grup participin i s'impliquin en l'elaboració del llistat i redacció dels post-its.

Observacions: A pesar que l'activitat demana la redacció d'un llistat, és interessant promoure que els grups discuteixin i aclareixin les idees que s'apunten en aquesta llista. En aquest sentit, ajudarà el grup a comunicar posteriorment les idees que han sorgit.

ACTIVITAT 4. SOCIALITZANT ENTRE TOTS I TOTES

Temps: 20 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Per a avançar en la tasca, es demana que el o la representant de grup present els post-its i els expliqui breument. L'important és que la classe s'adoni de les diferents aproximacions i concepcions que tenim sobre els drets humans. Molt probablement la posada en comú pot obrir un debat informal sobre què vol dir aquest concepte, o bé, es pot convertir en una xerrada d'intercanvi de situacions particulars o vistes en mitjans de comunicació.

Observacions: Convé tancar la sessió amb un resum dels quals s'ha fet i una anticipació breu del que vindrà en la següent, com a motivació i continuïtat al treball en aula.

Tasca 2. Aprofundint en els drets humans

La sessió té com a finalitat aprofundir en el coneixement dels drets humans com a procés polític i cultural divers. Es tracta d'elaborar un text propi de manera individual que, en cas de ser necessari, es pot compartir a l'espai interactiu.

La seqüència de treball s'inicia amb el visionat d'un vídeo sobre la Declaració dels drets humans i la resolució d'unes preguntes de comprensió.

A continuació, s'estableix un espai d'ampliació de les idees que s'introdueixen en el vídeo a partir d'enllaços web.

Finalment, es tanca la tasca amb l'elaboració del text propi que expliqui un dels drets humans que més hagi despertat interès en cadascun dels membres de la classe.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjuntes.

Àmbit de la competència lingüística

Planificar un text d'acord amb la situació comunicativa a partir de la cerca i tractament d'informació.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Buscar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Text propi que expliqui un dels drets humans que apareixen en la Declaració de Drets Humans. El text pot ser en format analògic (paper i bolígraf) o digital (Google Drive)

Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, accés a la xarxa

Per a saber més:

Dones que van lluitar pels teus drets

<https://www.youtube.com/watch?v=i9pjchtjao4>

Què són els Drets Humans?

<https://www.youtube.com/watch?v=wwhrwc8twko>

Espanya vs els Drets Humans

<https://www.youtube.com/watch?v=qa6pejp3vww>

ACTIVITAT 1. UNA HISTÒRIA QUE NO ES POT REPETIR...

Temps 15 minuts

Dinàmica: treball individual/grupal

Desenvolupament: L'activitat busca una primera aproximació als drets humans. Després del visionat del vídeo, es proposa respondre unes preguntes de comprensió de manera individual. Posteriorment, s'organitzen grups per a dur a terme una revisió i correcció entre iguals de les preguntes. No ha de ser problema si queden algunes preguntes per respondre o amb imprecisions. En la següent activitat es poden resoldre amb els materials d'ampliació que ofereix.

Observacions: La dificultat de l'activitat pot ser de comprensió i interpretació d'algunes informacions del vídeo, segons l'edat i la classe. Es pot incidir i aclarir idees que surtin en el vídeo segons convingui o consideri el professorat que dinamitzi aquesta activitat.

ACTIVITAT 2. RESOLENT DUBTES SOBRE ELS DRETS HUMANS

Temps: 20 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: L'activitat estableix un espai de revisió i correcció entre iguals oferint altres recursos que complementen les informacions del vídeo inicial. El primer que es demana és la visualització d'un altre vídeo i la consulta de tres enllaços web. El segon a realitzar és reprendre les preguntes per a revisar-les, corregir-les i ampliar-les. És recomanable prendre o recollir informació complementària del vídeo i dels enllaços per a la redacció del text de 100 paraules.

Observacions: L'activitat no presenta complicacions d'entrada, però, segons les característiques del grup pot prendre més temps. És recomanable que el docent fomenti la necessitat de recollir informació de les fonts consultades per a poder redactar el text final amb material suficient i de qualitat

ACTIVITAT 3. EXPLICANT UN DELS DRETS HUMANS

Temps: 15 minuts

Dinàmica: treball individual

Desenvolupament: Per a tancar la tasca, es demana la redacció individual d'un text propi que expliqui un dret humà. Cada alumne o alumna pot triar el que més li interessi. L'important aquí no és tant l'exactitud en l'explicació del dret humà triat, sinó que, l'exercici d'escriure un text sobre ell, s'adoni de la importància que té tant per a la seva vida com per la dels altres.

Observacions: En cas que hi hagi nois i noies amb dificultats de lectoescriptura es pot fer l'activitat oralment. Convé tancar la sessió amb un resum del que s'ha fet i una anticipació breu del que vindrà en la següent, com a motivació i continuïtat al treball en aula.

Tasca 3 Vulneració dels drets humans

Aquesta sessió pretén que l'alumnat identifiqui, analitzi i valori diferents situacions de vulneració de drets humans, començant per una situació pròxima a la seva realitat. Implica anar un pas més enllà de l'aconseguit en la tasca anterior.

El treball principal de la tasca consisteix a dur a terme un debat sobre la situació plantejada i treballada durant la sessió. Segons les característiques del grup, aquesta sessió ha de ser més conduïda i dirigida pel professorat perquè el debat sigui operatiu.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjuntes.

Formar-se un criteri propi sobre problemes rellevants per a desenvolupar pensament crític.

Analitzar l'entorn des d'una perspectiva ètica, individualment i col·lectivament.

Àmbit de la competència lingüística

Utilitzar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per a iniciar, mantenir i acabar el discurs.

Implicar-se de manera activa i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i respectuosa.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Producte

Debat espontani en classe sobre una situació pròxima de vulneració de drets humans.

Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis.

Per a saber més:

Dones Defensores

<https://www.youtube.com/watch?v=Qjg-knV2Rcs>

Violació dels Drets Humans en les Presons Europees

<https://www.youtube.com/watch?v=UcjgEdPyIcA>

Violació als Drets Humans dels Refugiats

<https://www.youtube.com/watch?v=JNzvvgDC0rA>

Genocidi a Iugoslàvia, l'Europa de la Vergonya

<https://www.rtve.es/alacarta/videos/noventame-otra-vez/genocidio-yugoslavia/5780082/>

ACTIVITAT 1. UNA HISTÒRIA MOLT PRÒXIMA...

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball individual i/o treball grupal

Desenvolupament: L'activitat comença amb un moment de lectura individual en silenci per a, posteriorment, plantejar diferents preguntes de comprensió al grup i que es responguin en veu alta per a anar creant un clima favorable de debat. El text utilitza un llenguatge senzill, per la qual cosa no hauria de plantejar cap dificultat de comprensió per part de l'alumnat.

Observacions: Les respostes que s'obtinguin complementen perfectament amb el treball a realitzar en la següent activitat.

ACTIVITAT 2. QUÈ FARIES EL TEU?

Temps: 15 minuts

Dinàmica: treball individual

Desenvolupament: L'activitat proposa el posicionament personal de cada noi o noia en relació a diferents situacions vinculades al cas que s'està treballant en la tasca. Les respostes individuals han d'utilitzar-se com a base per a les aportacions en el debat.

ACTIVITAT 3. DEBATENT SOBRE LA SITUACIÓ

Temps: 20 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: L'activitat se centra en el debat sobre la situació que ha articulat tota la sessió. Es recomana que el professorat es recolzi en les preguntes que es plantegen en l'activitat anterior. D'altra banda, convé avisar que els contraarguments, en cap cas, poden anar vinculats a faltes de respecte. Si això passa, es pot detenir l'activitat o privar de parlar a la persona que no respecti aquesta premissa.

Observacions: Si el grup és molt nombrós, es poden organitzar sub-grups i, d'aquesta manera, assegurar la implicació del major nombre de nois i noies en el debat ja que com més gran és un grup, més es dilueix la responsabilitat, el compromís i la implicació personal.

ACTIVITAT 4. TANCANT

Temps: 5 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Aquesta és una activitat de posada en comú. Es pot aprofitar per a valorar l'adequació de les aportacions.

Observacions: És important que el professorat recalqui la idea que s'ha de pensar com un equip que està col·laborant en la resolució d'una tasca conjunta.

Tasca 4 El que passa a Centreamèrica (I)

Aquesta tasca té com a finalitat indagar sobre el context soci-històric de diferents països de Centreamèrica, centrant-se principalment en Hondures i Guatemala. S'inicia amb l'escolta d'un podcast que articularà el treball de la sessió.

La seqüència de treball condueix al grup a redactar un text reflexiu sobre l'extractivisme i les seves conseqüències per a Centreamèrica. És interessant tancar la sessió compartint les reflexions de tots els grups per a fer visibles les diferents visions i posicions que poden succeir en un grup heterogeni.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Formar-se un criteri propi sobre problemes rellevants per a desenvolupar pensament crític.

Analitzar l'entorn des d'una perspectiva ètica, individualment i col·lectivament.

Àmbit de la competència lingüística

Utilitzar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per a iniciar, mantenir i acabar el discurs.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Buscar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball desenvolupat.

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Reflexió escrita en grup del context soci-històric de Centreamèrica a partir de tot allò treballat en la tasca.
Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, accés a la xarxa

Per a saber més:

<https://www.entrepueblos.org/publicaciones/la-san-gre-de-la-tierra/>

Defensors/as , La Pulla, un exemple de la Defensa del Territori

<https://www.youtube.com/watch?v=UuFLRlgo-sE>

Patrons Sistemàtics de Persecució i Criminalització de Persones Defensores Indígenes a Guatemala

<https://www.youtube.com/watch?v=2W6mhkW4-Qw>

Defensar la Vida enfront de megaprojectes

https://www.youtube.com/watch?v=JWbs_-aRzM4

ACTIVITAT 1. EL CONTEXT SOCIO-HISTÒRIC DE CENTREAMÈRICA

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: La sessió comença amb l'audició d'un podcast que expliquen la situació i context soci-històric de Centreamèrica. És una audició que utilitza determinats conceptes que el grup pot no conèixer. És important que el professorat ressalti la importància d'anotar tots aquells conceptes que es desconeixin per a poder abordar amb més èxit la tasca proposada en la sessió.

Observacions: Les paraules que apuntin en aquesta activitat es resoldran perfectament en següents activitats d'aquesta tasca. Per tant, no és problema que sorgeixin dubtes de vocabulari en aquest moment. També es recomana que el professorat avisi de la necessitat de parar esment al podcast perquè es realitzaran algunes preguntes de compressió en activitats posteriors.

ACTIVITAT 2. COMPRENENT EL TEXT

Temps 5 minuts

Dinàmica: treball individual

Desenvolupament: En aquest moment es proposa un treball individual de comprensió del podcast a partir d'una breu bateria de pregunta. El professorat pot incloure altres preguntes que sigui del seu interès i per a l'interès general de l'aprenentatge del grup.

Observacions: L'objectiu és contrastar la informació que han descobert en el podcast. En cas que hi hagi imprecisions en les respostes no ha de ser un problema i ha de normalitzar-se amb el grup. Posteriorment, s'ajudaran amb el grup per a resoldre els possibles errors o imprecisions.

ACTIVITAT 3. AMPLIANT EL VOCABULARI

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: La demanda és que per grups comparteixin totes aquelles paraules que no coneixen el seu significat i s'organitzin per a buscar-les en diccionaris de paper o en línia, segons possibilitats i característiques del grup. És recomanable assegurar que els grups de treball comparteixen les seves descobertes i tots els membres tenen clar el significat de les paraules.

Observacions: L'objectiu és complementar la informació que han obtingut en el podcast. Interessa que s'adonin de la importància de dominar el vocabulari i tenir l'actitud d'ampliar-lo.

ACTIVITAT 4. PREPARANT EL TEXT ESCRIT EN GRUP

Temps 15 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Aquesta activitat s'entén com un espai de conversa dins de classe sobre una temàtica específica. El que es pretén és que interioritzin els conceptes que s'han treballat en les activitats anteriors i comencin a construir el seu propi criteri sobre la situació i posicionar-se èticament.

Observacions: Segons les característiques del grup, també es pot realitzar aquesta activitat en gran grup. El professorat ha de decidir la millor dinàmica, si per grups o classe sencera. Per a fer-la en 15 minuts es necessita d'orientació directa per part del docent

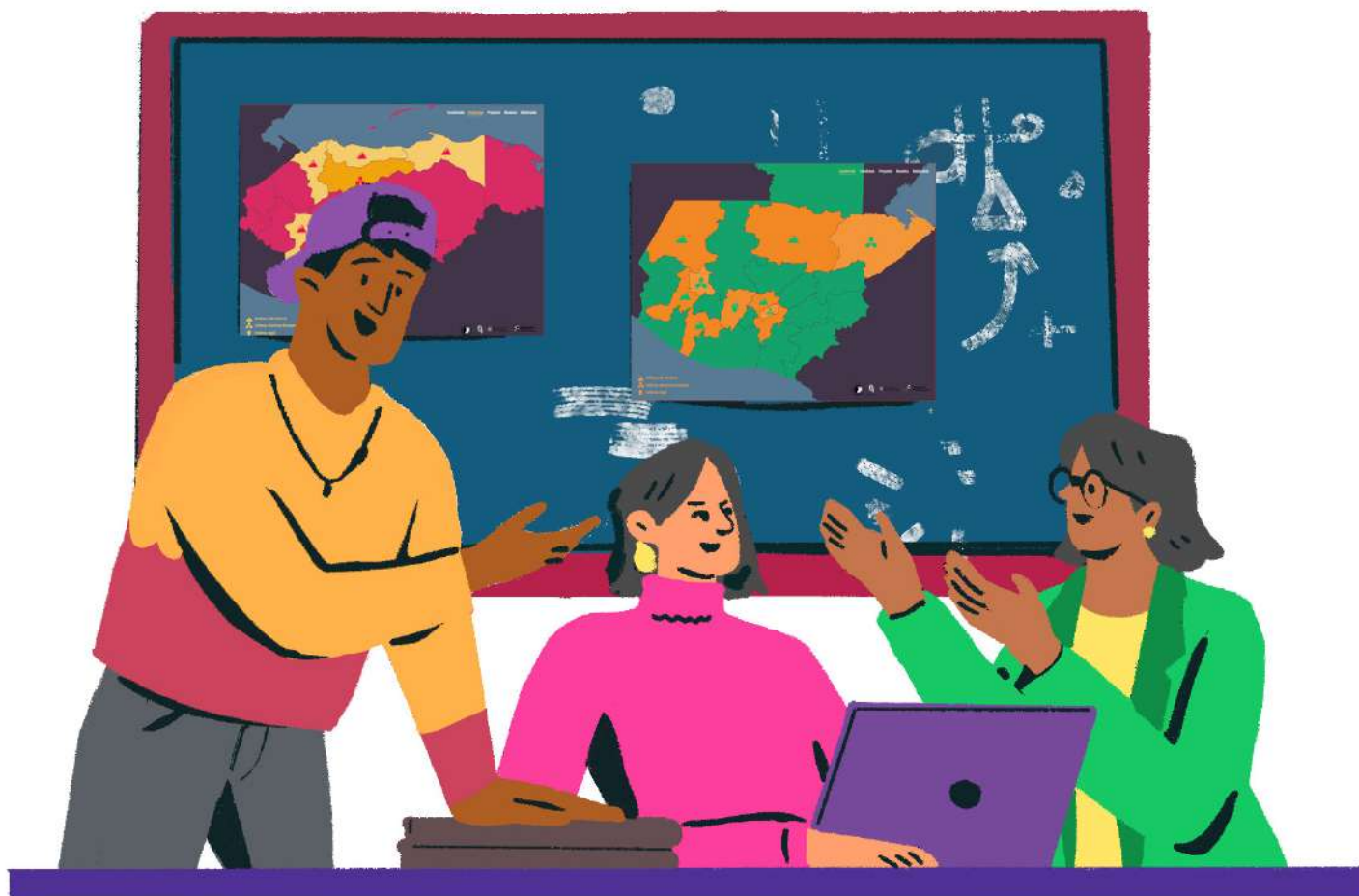
ACTIVITAT 5. REDACTANT EL TEXT

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: En aquesta activitat, l'alumnat es reuneix amb el grup de treball assignat per a identificar i consensuar el màxim de reflexions i argumentacions que donin resposta a la pregunta de l'activitat anterior. Es tracta de posar ordre a les reflexions sorgides durant l'activitat anterior i pot ser en format de llistat.

Observacions: En aquesta activitat, el temps limita molt el desenvolupament de les reflexions i argumentacions, per aquest motiu, és important que en cada grup hi hagi membres amb bona capacitat de síntesi.

Tasca 5. El que passa a Centreamérica (II)

Aquesta tasca segueix el mateix fil conductor que l'anterior tasca centrant-se en les accions de resistència per a la solidaritat internacional.

En aquest sentit, es proposa l'elaboració d'un catàleg de propostes de canvi per a enfortir aquesta cadena i, d'aquesta manera, continuar

amb el procés de conscienciació de la importància dels drets humans i la seva defensa. Segons les característiques i interessos del grup, aquesta tasca pot necessitar més temps i ocupar dues sessions.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjuntes.

Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per a consolidar un pensament crític.

Àmbit de la competència lingüística

Planificar un text d'acord amb la situació comunicativa a partir de la cerca i tractament d'informació.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Buscar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Catàleg de canvis per a enfortir la cadena internacional de la solidaritat. Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, accés a la xarxa

Per a saber més:

Informe de Situació de Defensores

<https://www.youtube.com/watch?v=mmOqNI2-4cU>

Ecologia Integral i la Situació de Defensors i Defensoaras a Centreamérica

<https://www.youtube.com/watch?v=7uNhdKp2mEA>

Què és el Neoextractivismo

<https://www.youtube.com/watch?v=hkkT8YO0mGc>

ACTIVITAT 1. SI HI HA CONFLICTE ÉS PERQUÈ HI HA RESISTÈNCIA

Temps 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: La sessió comença amb l'audició d'un podcast que aprofundeix sobre la situació i context soci-històric de Centreamèrica. És una audició que utilitza determinats conceptes que el grup pot no conèixer. És important que el professorat ressalti la importància d'anotar tots aquells conceptes que es desconeguin per a poder abordar amb més èxit la tasca proposada en la sessió.

Observacions: Les paraules que apuntin en aquesta activitat es resoldran perfectament en següents activitats d'aquesta tasca. Per tant, no és problema que sorgeixin dubtes de vocabulari en aquest moment. També es recomana que el professorat avisi de la necessitat de parar esment al podcast perquè es realitzaran algunes preguntes de compressió en activitats posteriors

ACTIVITAT 2. AMPLIANT VOCABULARI

Temps 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: La demanda és que per grups comparteixin totes aquelles paraules que no coneixen el seu significat i s'organitzin per a buscar-les en diccionaris de paper o en línia, segons possibilitats i característiques del grup. És recomanable assegurar que els grups de treball comparteixen les seves descobertes i tots els membres tenen clar el significat de les paraules

Observacions: L'objectiu és complementar la informació que han obtingut en el podcast. Interessa que s'adonin de la importància de dominar el vocabulari i tenir l'actitud d'ampliar-lo.

ACTIVITAT 3. RECOLLINT IDEES

Temps 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Es responsabilitza a cada grup de treball de proposar idees en cadascun dels requadres. Els requadres estan vinculats a diferents aspectes treballats durant les sessions.

Observacions: En aquesta activitat és important que els grups tinguin present els aspectes tractats i aprenentatges de les sessions anteriors. Convé estimular als grups al fet que aportin idees en les tres seccions de canvis i és interessant que el professorat estigui damunt per a orientar i agilitzar la feina.

ACTIVITAT 4. CONSTRUINT ELS CANVIS EN COMÚ

Temps 15 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Aquesta és una activitat de posada en comú. En un primer moment, es demana que els grups comparteixin les seves idees de cada part del catàleg. En un segon moment, és demana que discuteixin l'adequació de les aportacions.

Observacions: És important que el professorat remarqui la idea que el catàleg és una construcció conjunta de classe i, per tant, és moment que tots i totes pensin com un sol equip. Es poden produir discrepàncies amb algunes aportacions, que s'hauran de resoldre en la votació de la següent activitat.

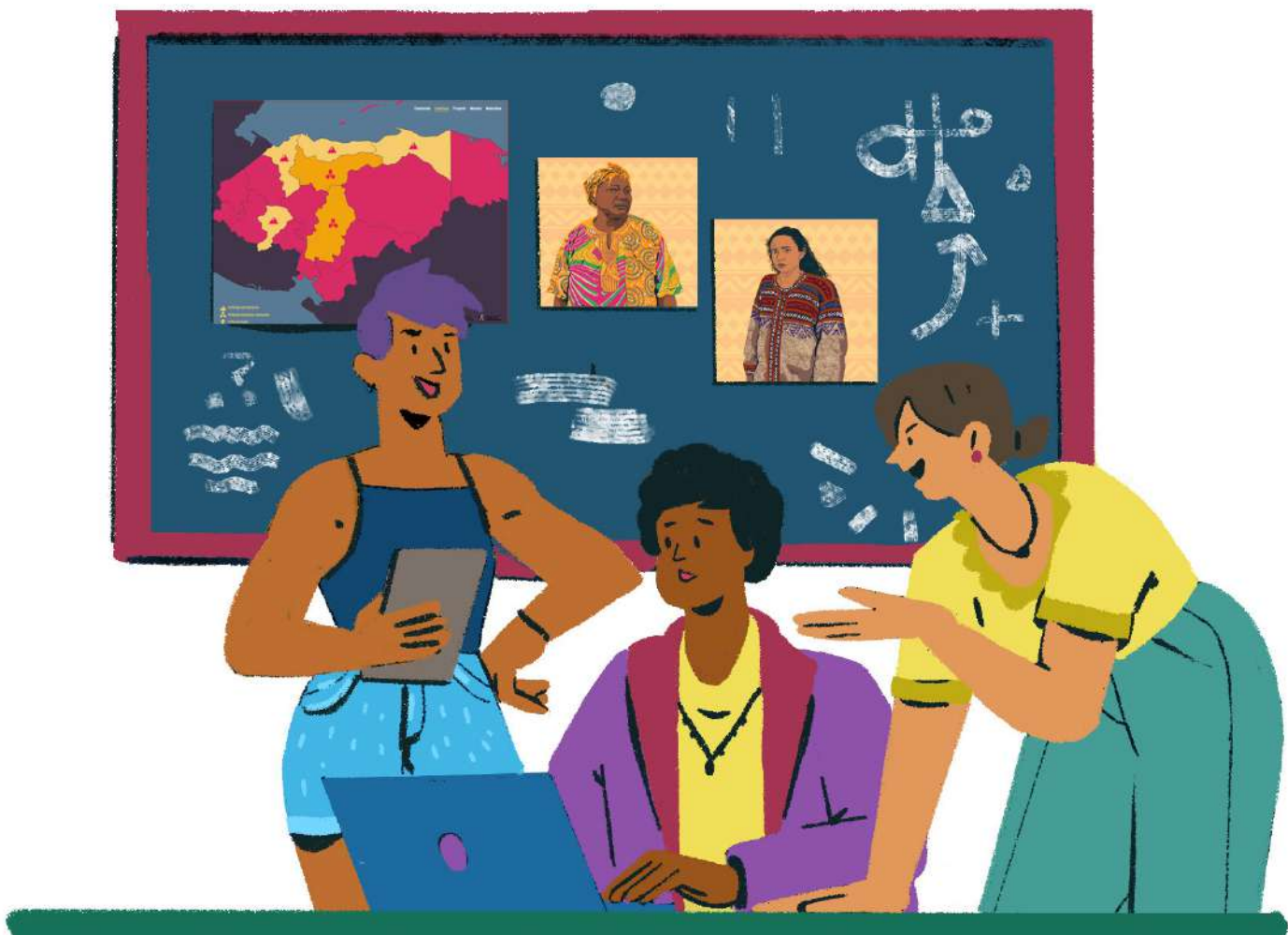
ACTIVITAT 5. APROVANT ELS CANVIS

Temps: 5 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Es tracta de fer un acte formal d'aprovació del catàleg de canvis.

Observacions: Convé votar cada proposta. És important realitzar la votació a mà alçada i comptar bé els vots d'aprovació dels canvis.

Tasca 6. Defensores de DDHH a Hondures

Aquesta tasca se centra en conèixer diferents persones i col·lectius que defensen els drets humans a Hondures.

La seqüència comença amb una breu introducció a la temàtica a partir de la lectura d'un text i continua amb una recerca grupal que ajudarà a construir el mural conjunt.

Es tanca la tasca elaborant conjuntament un mural de defensores i col·lectius dels drets humans a Hondures.

La dinàmica de treball exigeix un punt de creativitat per part de l'alumnat en la resolució de la tasca. Segons les característiques i interessos del grup, aquesta tasca pot necessitar més temps i ocupar dues sessions.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjuntes.

Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per a consolidar un pensament crític.

Àmbit de la competència lingüística

Planificar un text d'acord amb la situació comunicativa a partir de la cerca i tractament d'informació.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Buscar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Mural de defensors dels drets humans a Hondures.
Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, accés a la xarxa.

Per a saber més:

<https://www.entrepueblos.org/publicaciones/las-semillas-de-berta/>

Who killed Berta? An environmental murder mystery

https://www.youtube.com/watch?v=xkH_m-Zxsbk&t=916s

La Lluita Segueix

<https://vimeo.com/436835125>

Xarxa de Defensores de Drets Humans a Hondures

https://www.youtube.com/watch?v=mJ_WgqKetrU

ACTIVITAT 1. EL LLOC MÉS PERILLÓS PER A LES DEFENSORES

Temps 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Es comença amb una lectura en veu alta que introdueix al grup en la temàtica que es treballarà. Posteriorment, per grups, han de triar dues figures representatives per a indagar sobre la importància del seu activisme i sota quin col·lectiu ho està realitzant.

Observacions: El professorat pot decidir la dinàmica més convenient per a realitzar la lectura en veu alta i l'elecció de les defensores dels drets humans de cada grup. Per a fer-la en 10 minuts, convé un cert guiatge directe per part del professorat.

ACTIVITAT 2. BUSCANT LA INFORMACIÓ NECESSÀRIA

Temps 40 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Es divideix la classe per grups de recerca, que han de realitzar la cerca de la informació necessària per a emplenar la fitxa "Defensora dels drets humans". Cada grup es pot organitzar com prefereixi tenint en compte que es tracta de seleccionar la informació i fotografies adequades.

Observacions: És important que cada grup se centri en les defensores que té assignades i que s'optimitzi el temps per a la cerca.

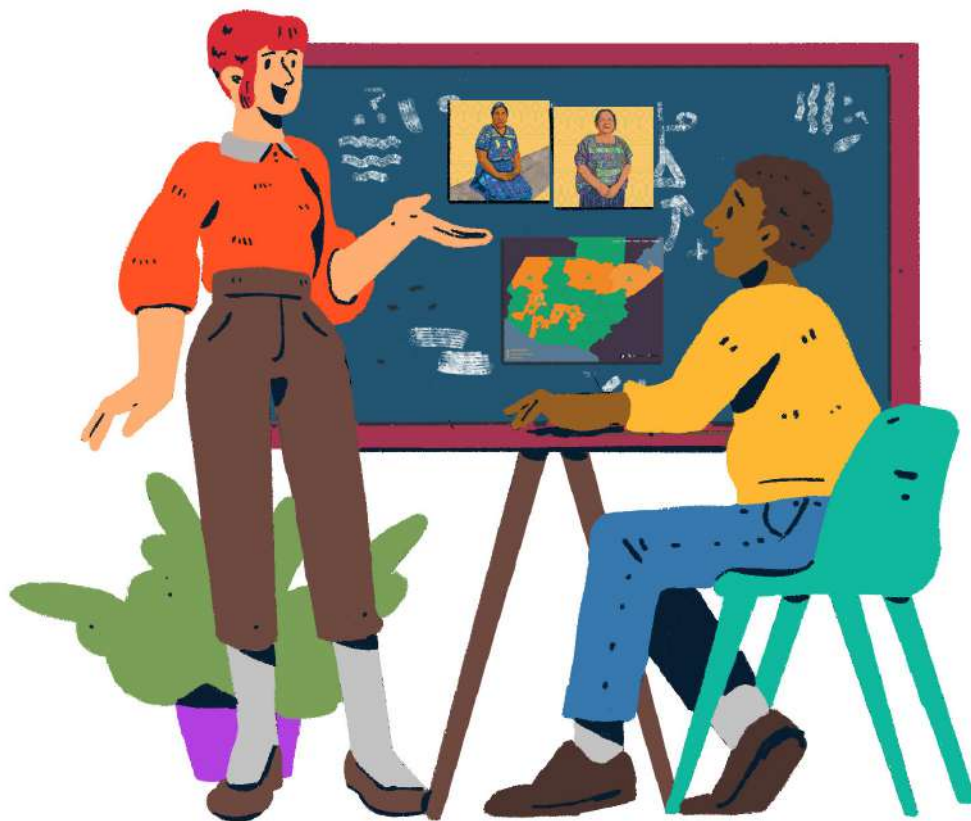
ACTIVITAT 3. ELABORANT EL MURAL D'HONDURES

Temps 40 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: És moment de visualitzar els resultats de la cerca a partir de llocs web. En aquest cas, l'activitat es realitza junts, tot el grup classe. La posada en comú per a elaborar el mural és clau per a assegurar-se que tota la classe tingui visió de conjunt de tot el treballat. Per aquest motiu, és interessant que cada grup tingui un o una representant que s'encarregui d'explicar les aportacions que fan al mural.

Observacions: Seriosa recomanable que aquesta activitat es fes de manera pausada. Per això, si es pot organitzar, es recomana ampliar el temps d'aquesta tasca i dedicar una sessió més de classe.

Tasca 7. Defensores de DDHH a Guatemala

Aquesta tasca manté l'estructura de treball de l'anterior tasca. En aquest cas, la tasca consisteix a realitzar un mural de persones i col·lectius que defensen els drets humans a Guatemala.

La seqüència comença amb una breu introducció a la temàtica a partir de la lectura d'un text i continua amb una recerca grupal que ajudarà a construir el mural conjunt.

Es tanca la tasca elaborant conjuntament un mural de defensores i col·lectius dels drets humans a Guatemala.

La dinàmica de treball exigeix un punt de creativitat per part de l'alumnat en la resolució de la tasca. Segons les característiques i interessos del grup, aquesta tasca pot necessitar més temps i ocupar dues sessions.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjuntes.

Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per a consolidar un pensament crític.

Àmbit de la competència lingüística

Planificar un text d'acord amb la situació comunicativa a partir de la cerca i tractament d'informació.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Buscar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Mural de defensores dels drets humans a Guatemala.
Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, post-its, cartolina DIN-A3 o accés a la xarxa

Per a saber més:

Defensores Guatemala

<https://www.youtube.com/watch?v=MWUo1XuYK>

Xarxa Nacional de Defensores de Guatemala

<https://www.youtube.com/watch?v=YAxnHBUfXbg>

Criminalització de Defensores de DDHH a Guatemala

https://www.youtube.com/watch?v=_oAlbr6pjoE

ACTIVITAT 1. EL CONTEXT REGIONAL

Temps 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Es comença amb una lectura en veu alta que introdueix al grup en la temàtica que es treballarà. Posteriorment, per grups, han de triar dues figures representatives per a indagar sobre la importància del seu activisme i sota quin col·lectiu ho està realitzant.

Observacions: El professorat pot decidir la dinàmica més convenient per a realitzar la lectura en veu alta i l'elecció de les defensores dels drets humans de cada grup. Per a fer-la en 10 minuts, convé un cert guiatge directe per part del professorat.

ACTIVITAT 2. BUSCANT LA INFORMACIÓ NECESSÀRIA

Temps 40 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Es divideix la classe per grups de recerca, que han de realitzar la cerca de la informació necessària per a emplenar la fitxa "Defensora dels drets humans". Cada grup es pot organitzar com prefereixi tenint en compte que es tracta de seleccionar la informació i fotografies adequades.

Observacions: És important que cada grup se centri en les defensores que té assignades i que s'optimitzi el temps per a la cerca.

Activitat 3. Elaborant el mural de Guatemala

Temps 40 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: És moment de visualitzar els resultats de la cerca a partir de llocs web. En aquest cas, l'activitat es realitza junts, tot el grup classe. La posada en comú per a elaborar el mural és clau per a assegurar-se que tota la classe tingui visió de conjunt de tot el treballat. Per aquest motiu, és interessant que cada grup tingui un o una representant que s'encarregui d'explicar les aportacions que fan al mural.

Observacions: Recomanable que aquesta activitat es fes de manera pausa. Per això, si es pot organitzar, es recomana ampliar el temps d'aquesta tasca i dedicar una sessió més de classe.

Tasca 8. Dones defensores centreamericanes

Aquesta tasca tanca el bloc destinat al coneixement sobre la situació dels drets humans a Centreamèrica amb un treball d'indagació sobre diferents defensores que participen en diferents organitzacions i moviments socials.

La seqüència de treball d'aquesta tasca consisteix a ampliar el mural de defensores dels drets humans iniciat en les dues tasques anteriors.

Per a tancar aquest procés, es proposa obrir un espai de reflexió i valoració del procés i resultat final del mural.

La dinàmica de treball és coneguda per l'alumnat i hauria de potenciar el treball autònom dels grups.

Segons les característiques i interessos del grup, aquesta tasca pot necessitar més temps i ocupar dues sessions.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjuntes.

Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per a consolidar un pensament crític.

Àmbit de la competència lingüística

Planificar un text d'acord amb la situació comunicativa a partir de la cerca i tractament d'informació.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Buscar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Ampliació del mural de defensores dels drets humans a Hondures i Guatemala amb altres activistes centreamericanes. Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, post-its, cartolina o accés a la xarxa

Per a saber més:

<http://defensorasnoestansolas.com/index.html>

Berta No Va morir, es Va multiplicar

<https://www.youtube.com/watch?v=4YLvD7BwfT0>

Xarxa Nacional de Defensores de Drets Humans

<https://www.youtube.com/watch?v=TYB8vIyaoSc>

Lluites i Realitats,

https://www.youtube.com/watch?v=eQ_obG-cIT4

ACTIVITAT 1. DIA INTERNACIONAL DE LES DEFENSORES

Temps 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: La sessió comença amb el visionat d'un vídeo que relata el pronunciament de la Iniciativa Mesoamericana de Dones Defensores de Drets Humans en el Dia Internacional de les Defensores (29 de novembre).

Una vegada vist el vídeo l'alumnat ha d'organitzar-se per grups de treball, assignar-se un país de Centreamèrica i entrar en l'enllaç de Mapa d'agressions de Centreamèrica per a iniciar la cerca posterior.

ACTIVITAT 2. BUSCANT EL MAPA

Temps 40 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: En aquest moment es proposa visitar la web d'agressions i elaborar dues fitxes que inclou haver investigat entre 2 o 4 experiències del país seleccionats. El professorat pot ajudar i orientar en la selecció de les experiències segons interessos d'aprenentatge. L'objectiu de l'activitat és ampliar el focus d'anàlisi i començar a establir enllaços entre situacions de vulneració de drets tant en l'entorn llunyà com pròxim.

Observacions: La informació que obtinguin en aquesta activitat es complementa perfectament amb totes les anteriors. Per tant, no seria problema complementar el mural que s'ha anat construint en les dues anteriors tasques

ACTIVITAT 3. COMPLEMENTANT EL MURAL

Temps 40 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: És moment de visualitzar els resultats de la cerca a partir de llocs web. En aquest cas, l'activitat també es realitza junts, tot el grup classe. La posada en comú per a ampliar el mural és clau per a assegurar-se que tota la classe tingui visió de conjunt de tot el treballat. Per aquest motiu, és interessant que cada grup tingui un o una representant que s'encarregui d'explicar les aportacions que fan al mural.

Observacions: Recomanable que aquesta activitat es fes de manera pausada. Per això, si es pot organitzar, es recomana ampliar el temps d'aquesta tasca i dedicar una sessió més de classe.

ACTIVITAT 4. VALORANT EL RESULTAT FINAL DEL MURAL

Temps 30 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Aquesta és una activitat de posada en comú i valoració del treball realitzat en relació al mural de defensores de drets humans. En aquesta activitat s'ha d'intentar que l'alumnat se centri en reelaborar la informació que ha anat trobant durant el bloc de tasques d'indagació. Convé, per tant, crear les condicions necessàries per a facilitar el màxim de conscienciació sobre la problemàtica de la vulneració dels drets humans en qualsevol latitud del planeta.

Observacions: En la mesura que sigui possible, seria recomanable penjar el mural de defensores a l'espai interactiu de Entrepobles per a compartir els resultats amb altres centres participants d'aquesta iniciativa. També es recomana consultar el resultat de mapa d'altres centres educatius amb l'objectiu d'ampliar mirades i trobar aspectes comuns o diferenciadors.

Tasca 9. Mapejant el territori

La finalitat d'aquesta tasca és que el grup se centri en reconèixer diferents situacions de vulneració de drets humans en el seu entorn pròxim. Per a això, en primer lloc, han d'emplenar una taula amb diferent informació de situacions on es vulneren drets humans en el territori pròxim.

En segon lloc, hauran d'investigar sobre les situacions detectades i col·lectius implicats en la promoció i de

fensa dels drets humans. Finalment, hauran de recuperar el catàleg de canvis elaborat en la tasca 5 per proposar possibles accions de canvi en defensa i promoció de drets humans en els diferents contextos i àmbits de vida.

Competéncies

En concreto, esta tasca permite desarrollar las siguientes competencia

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjunes.

Qüestionar-se aspectes de la seva vida quotidiana usant l'argumentació per a consolidar el pensament crític.

Formar-se un criteri propi sobre problemes socials rellevants per a consolidar un pensament crític.

Àmbit de la competència lingüística

Planificar un text d'acord amb la situació comunicativa a partir de la cerca i tractament d'informació.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Buscar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Mapa del vostre territori (ciutat o poble) que marqui situacions de vulneració de drets humans. Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, post-its, cartolina DIN-A3 o accés a la xarxa

Per a saber més:

<https://www.entrepueblos.org/publicaciones/ciutats-vivibles-des-de-la-diversitat-que-lhabita/>

Resistència dels miners en Ciñera

https://www.youtube.com/watch?v=Avtqg_KjT28

L'Acció Directa que va paralitzar Itoiz

https://www.youtube.com/watch?v=YG--s_-NZKY&t=157s

Quan Sali el Sol/ Els Desnonaments

<https://www.youtube.com/watch?v=DkMRpy79XsU>

La Desocupació a Espanya

<https://www.youtube.com/watch?v=59GUIQL6fqU>

ACTIVITAT 1. PREPARANT EL MAPA DE VULNERACIONS

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: La primera activitat consisteix a emplenar individualment una taula que enumera diferents drets i es demana que identifiquin possibles situacions de vulneració d'aquests drets en el seu entorn pròxim. És una llista bastant exhaustiva, però segur que no recull tot el que succeeix en l'entorn. Encara així, conté 15 drets per la qual cosa hauran de cenyir-se als aspectes més rellevants.

Observacions: Segons l'edat i la classe, el professorat pot anar llegint cadascun dels drets i especificar algun detall o posar alguns exemples, perquè l'alumnat respongui a continuació. Una variant pràctica, segons el grup, pot consistir a permetre la resolució de la taula per parelles - No importa si es comparteixen respostes entre alumnat perquè ho faran igualment en l'activitat posterior.

ACTIVITAT 2. COMPARTINT RESULTATS

Temps: 15 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: L'activitat consisteix a posar en comú les taules realitzades i buscar la informació que es necessiti mitjançant cerca per la web. La finalitat és preparar l'activitat següent, de propostes d'accions.

Observacions: Aquesta dinàmica està pensada per a realitzar en grups de 4 o 5. Si s'ha treballat en parelles o tríos en l'activitat anterior es pot ampliar el nombre de membres del grup a 6 o 7, però no molts més.

ACTIVITAT 3. COMPLEMENTANT EL CATÀLEG DE CANVIS

Temps: 15 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Es recupera el catàleg de canvis de la tasca 5 i es realitza un repàs dels canvis que es van proposar en aquesta tasca. Es demana a l'alumnat que canvis dels expressats durien a terme en cadascuna de les situacions de vulneració descrites. En aquest cas, l'activitat es duu a terme tots junts, per tant, es recomana que els grups s'organitzin internament per a triar un o una representant pota proposar els accions que farien. Serà la persona encarregada d'explicar a la resta el quin, el com i el per què de les seves accions de defensa i promoció de drets.

Observacions: El professorat ha de decidir la millor dinàmica per a dur a terme l'activitat, si per grups o la classe sencera. Per a fer-la en el temps previst, és necessari un guiatge directe per part del professorat.

ACTIVITAT 4. TANCANT EL MAPA DE VULNERACIONS

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Aquí es pot dividir la classe en dos equips, un que prepara el mapa i un altre que prepara les fitxes.

Observacions: En la mesura que sigui possible, seria recomanable penjar el mapa de vulneracions a l'espai interactiu de Entrepobles.

Tasca 10. Rodatge del vídeo explicatiu

Aquesta tasca consisteix en l'enregistrament d'un vídeo, amb recursos propis (telèfon mòbil, per exemple), que expliqui el mapa de territori que han desenvolupat, les situacions de vulnerabilitat que han detectat, els col·lectius que fan costat a les persones

vulnerades i quines són les accions que proposen des de les seves possibilitats i coneixements. Els productes audiovisuals han de durar entre 5 i 7 minuts. Encara així, si són una mica més extensos, no hi ha problema.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit de la competència cívica i social

Aplicar el diàleg i exercitar habilitats comunicatives per a la resolució de tasques conjuntes.

Àmbit de la competència lingüística

Planificar un text d'acord amb la situació comunicativa a partir de la cerca i tractament d'informació.

Escriure textos de diferent tipologia i en diferents formats o suports amb adequació i correcció lingüística.

Àmbit de la competència digital

Buscar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitzar activitats en grup utilitzant eines i entorns digitals.

Producte

Vídeo que mostri els mapes de vulneració de drets humans en el seu entorn pròxim. Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, accés a la xarxa

ACTIVITAT 1. PREPARANT EL VÍDEO

Temps: 15 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Desenvolupament: És convenient començar la sessió amb el recordatori de tot el treball que s'ha realitzat: mural de coneixements previs, text sobre drets humans, reflexions del debat, text extractivisme, catàleg de canvis, mural d'Hondures, mural de Guatemala, mural de Centreamèrica, mapa de vulneració de drets. Una vegada revisat el material es demana l'elaboració d'un guió del vídeo seguint els punts que es faciliten en l'activitat.

Observacions: Convé intervenir en la configuració dels grups perquè resultin el més heterogenis possible. Sobretot, intentar que els nois i noies més creatius estiguin repartits pels diferents grups. Per a estimular la creativitat, el professorat pot induir propostes.

ACTIVITAT 2. FILMANT EL VÍDEO

Temps: 15 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: L'activitat demana filmar un vídeo per a explicar el resultat de tot el treball realitzat. El vídeo és de durada mitjana (entre 5 i 7 minuts). Hauria d'estar protagonitzat per més d'un noi o una noia. És important recordar la vinculació entre el mapa de vulneracions de l'entorn pròxim amb els canvis personals i de grup que es van acordar.

Observacions: En qualsevol cas, es recomana mantenir uns mínims de qualitat en les intervencions i en la part tècnica (so i llum). Amb el telèfon mòbil, convé gravar en horitzontal i no en vertical

ACTIVITAT 3. VISIONANT EN GRUP

Temps: 20 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: L'activitat consisteix a visionar els vídeos elaborats pels diferents grups de treball de la classe. Una vegada vists els vídeos, es proposa que la resta de grups respongui de manera propositiva i constructiva les següents preguntes: Què m'ha agradat del vídeo? I Què podria afegir? Per a dur a terme aquesta activitat convé que la pantalla es vegi correctament des de tots els espais de l'aula i que l'àudio funcioni correctament.

Observacions: És el moment de visualitzar el resultat de tots els grups i és un moment a compartir conjuntament. Tots són protagonistes dels vídeos. Es recomana, en la mesura que sigui possible, ampliar el temps d'aquesta tasca i dedicar una part de sessió més de classe.

ACTIVITAT 4. PENJANT ELS VÍDEOS

Temps: indeterminado

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Una vegada filmat el vídeo, es penja a l'espai interactiu de Entrepobles.

Observacions: En cas de dificultats tècniques, és recomanable tenir una opció alternativa com penjar-ho en una plataforma oberta i penjar l'enllaç (o incrustar el vídeo) a l'espai interactiu.

Tasca 11. Valoració del treball realitzat

En aquesta tasca es tracta d'avaluar el procés i els aprenentatges realitzats. En definitiva, es proposa fer una valoració de com ha repercutit el treball realitzat en aquesta proposta didàctica identificant els aprenentatges aconseguits, els aspectes favorables o els aspectes que s'haurien de millorar d'una proposta de

treball d'aquest tipus. En definitiva, es proposa recollir els aprenentatges i sensacions viscudes.

Competències

En concret, aquesta tasca permet desenvolupar les següents competències:

Àmbit d'aprendre a aprendre

Usar l'argumentació per a consolidar aprenentatges i superar prejudicis.

Prendre consciència dels propis aprenentatges i de les estratègies que intervenen en ells.

Àmbit de la competència digital

Dur a terme accions d'aprenentatge personal utilitzant recursos digitals propis de la societat actual

Producte

Mural d'aprenentatges consolidats.

Material: fulls en blanc, bolígraf o llapis, post-its, cartolina DIN-A3 o accés a la xarxa

ACTIVITAT 1. EL MEVA MIRADA

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball individual

Desenvolupament: Aquesta és una activitat de valoració individual de l'alumnat sobre com ha incidit el resultat i el procés viscut en la proposta didàctica de Entrepobles. Es demana que empleni una breu taula sobre els aspectes que més li han agradat de la proposta, la qual cosa menys li ha agradat, els aprenentatges realitzats, les sensacions que ha tingut durant el procés, entre altres aspectes. Finalment, es proposa gravar un vídeo individual amb les seves reflexions i penjar-lo a l'espai interactiu de Entrepobles com a testimoniatge.

Observacions: És important que el professorat remarqui la idea que aquesta activitat se centra en valorar tant el procés com el resultat. En aquesta activitat es pretén que l'alumnat faci una breu introspecció personal sobre el procés seguit i, per tant, dels aprenentatges propis.

ACTIVITAT 2. MIRADA DE GRUP

Temps: 10 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Aquesta és una activitat de posada en comú en grups petits (entre 4 i 6) per a intercanviar impressions i compartir vivències. En primer lloc, es demana que comparteixin les seves aportacions en cadascun dels apartats de la taula de l'activitat anterior. En segon lloc, es proposa passar les aportacions a post-its per a poder emplenar el mural d'aprenentatges consolidats.

Observacions: Tots els elements són interessants, tant per a resoldre l'activitat 3 com per a utilitzar-los posteriorment en altres espais (la tutoria seria un espai excel·lent per a fer-ho).

Activitat 3. MIRADA COL·LECTIVA

Temps: 30 minuts

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Aquesta és una activitat de compartir tot el treball realitzat organitzada per grups. Ara cada grup s'encarrega de traslladar les seves reflexions al mural i, una vegada posats tots els post-its en el mural, es compara amb el mural de coneixements previs.

ACTIVITAT 4. FOTO FINAL DE GRUP

Temps: indeterminado

Dinàmica: treball grupal

Desenvolupament: Seria interessant fer una foto de grup per a afegir-la al mural i, posteriorment, pujar-la a l'espai interactiu de Entrepobles.

6. Avaluació

6. Avaluació

L'avaluació en aquesta proposta didàctica és una part important del procés d'aprenentatge i adopta un model d'avaluació basat en l'observació del professorat en totes les fases del procés i en la valoració dels productes aconseguits.

L'avaluació es concreta en un check list per a cada tasca amb l'objectiu de valorar el grau d'adquisició de les competències en tres nivells. En aquest sentit, es parteix de les competències detallades per a cadascun dels àmbits que es detallen: lingüístic, cívic i social, digital i aprendre a aprendre.

Cada competència té graus de profunditat diferents segons el curs d'educació secundària que es realitzi i les característiques del grup.

En aquest sentit, a continuació, es presenten les competències en forma de check list amb tres nivells de desenvolupament que el professorat haurà d'emplenar en funció dels dos aspectes comentats anteriorment: nivell educatiu i característiques del grup.

Aquesta funció avaluativa és interessant dur-la a terme cada vegada que s'acaba una tasca i no deixar-la per al final del procés viscut.

6.1 Criteris d'avaluació

Competències de l'àmbit de cultura i valors

Aplica el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau

Actua amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes

Assumeix actituds ètiques derivades de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Analitza críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva

Competència lingüística

Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs

Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.

Escric textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística

Competència digital

Cerca, contrasta i selecciona informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitza activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu

Realitza accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual .

Competències de l'àmbit personal i social

Coneix i posa en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.

6.2 Rúbriques d'avaluació

TASCA 1. QUÈ SABEM DELS DRETS HUMANS?

Competències		Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competències de l'àmbit de cultura i valors	Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau			
Competència lingüística	Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística			
Competència digital	Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu			

TASCA 2. APROFUNDINT EN ELS DRETS HUMANS

Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
--------------	----------	----------	----------

Competències de l'àmbit de cultura i valors

Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau

Competència lingüística

Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.

Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística

Competència digital

Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu

TASCA 3. VULNERACIÓ DELS DRETS HUMANS

	Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competències de l'àmbit de cultura i valors	Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau. Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva.			
Competència lingüística	Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística			

TASCA 4. EL QUE PASSA A CENTREAMÈRICA (I)

	Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competències de l'àmbit de cultura i valors	Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes. Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva.			
Competència lingüística	Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística			
Competència digital	Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals. Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu.			

TASCA 5. EL QUE PASSA A CENTRE AMÈRICA (II)

	Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competència de l'àmbit de cultura i valors	Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva			
Competència lingüística	Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística			
Competència digital	Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals. Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu			

TASCA 6. DEFENSORES DE DDHH A HONDURES

	Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competències de l'àmbit de cultura i valors	Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva			
Competència lingüística	Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística			
Competència digital	Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals. Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu			

TASCA 7. DEFENSORES DE DDHH A GUATEMALA

	Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competències de l'àmbit de cultura i valors	Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva.			
Competència lingüística	Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística			
Competència digital	Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals. Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu			

TASCA 8. DONES DEFENSORES CENTREAMERICANES

	Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competències de l'àmbit de cultura i valors	Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva			
Competència lingüística	Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística			
Competència digital	Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals. Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu			

TASCA 9. MAPEJANT EL NOSTRE TERRITORI

Competències

Nivell 1

Nivell 2

Nivell 3

Competències de l'àmbit de cultura i valors

Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau.

Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes

Analitzar críticament l'entorn (natural, científicotecnològic, social, polític, cultural) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva

Competència lingüística

Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.

Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística

Competència digital

Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball estipulat considerant diferents fonts i mitjans digitals.

Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu

TASCA 10. RODATGE DEL VÍDEO EXPLICATIU

	Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competències de l'àmbit de cultura i valors	Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau.			
Competència lingüística	Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.			
Competència digital	Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu			

TASCA 11. VALORACIÓ DEL TREBALL REALITZAT

	Competències	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Competències de l'àmbit de cultura i valors	Assumir actituds ètiques derivades de la Declaració Universal dels Drets Humans.			
Competències de l'àmbit personal i social	Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.			
Competència digital	Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual			

7. Vinculacions al currículum d'ESO

7.1 A nivell de competències i assignatures del currículum

Aquesta unitat didàctica té una estreta vinculació amb el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria que estableix el Decret 187/2015, Ordre ENS/108/2018, Competències bàsiques i Orientacions.

Tant en la ideació i disseny de la seqüència didàctica per a l'alumnat es van tenir en compte tant les competències que estableix el currículum com els continguts clau de les diferents assignatures tant del primer cicle de secundària com del segon. Així, la seqüència didàctica d'aquesta unitat és una oportunitat per a l'adquisició de les següents competències:

- Competències de l'àmbit de cultura i valors.**
- Competències de l'àmbit social**
- Competències de l'àmbit lingüístic.**
- Competències de l'àmbit digital.**
- Competències de l'àmbit personal i social.**

En aquest sentit, les assignatures comunes i específiques del currículum tant del primer com segon cicle de l'educació secundària obligatòria que tenen una vinculació estreta tant amb els continguts que es treballen com els objectius que es plantegen en la unitat Activistes per la vida són:

Assignatures comunes

**Llengua castellana i
Literatura**

**Llengua catalana i
Literatura**

**Ciències socials:
Geografia i Història**

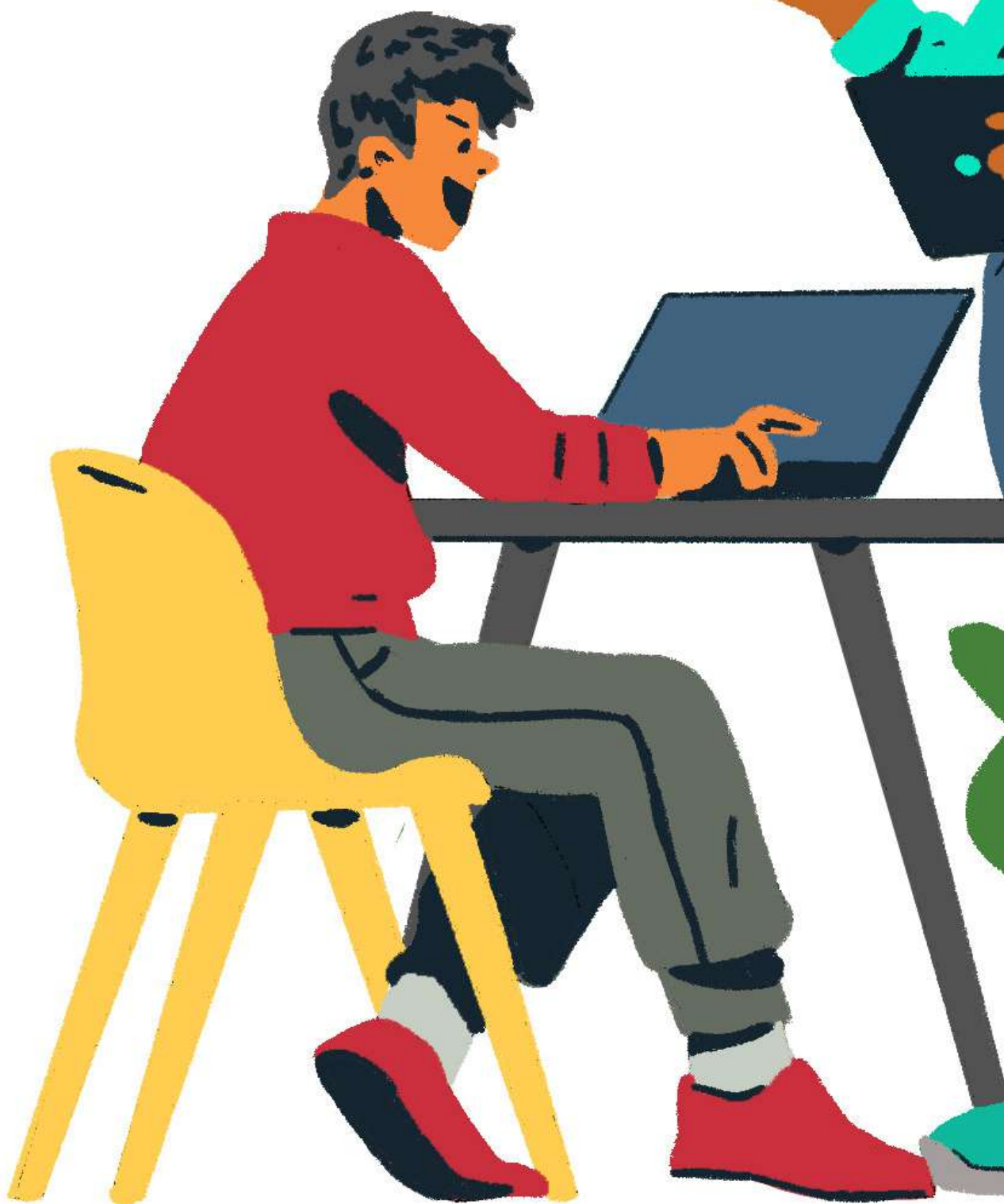
Assignatures optatives

Cultura i valors ètics

Educació visual i plàstica

Economia

Tecnologia i TIC

També es recomana
l'elaboració de la seqüència
didàctica de la unitat en el
marc de l'Acció Tutorial.

Àmbit Cultura i valors		Activistes per la vida
Dimensió	Competència	Continguts clau
Personal	Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels propis actes.	Els criteris com a fonament de la pr El concepte de llibertat i els seus lím Les lleis i les seves implicacions étic Drets i deures en l'àmbit escolar, far
	Assumir actituds ètiques derivades de la Declaració Universal dels Drets Humans.	La Declaració Universal dels Drets H Algunes disposicions legals i institu Situacions i contextos de conculca Els drets humans com a deures mo Història i fonamentació dels drets h
Interpersonal	Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences.	La dignitat humana i el respecte. C Àmbits d'actuació de poder i violèn manifestacions externes.
	Aplicar el diàleg i exercitar totes les habilitats que comporta, especialment per a la solució de conflictes interpersonals i per propiciar la cultura de la pau	El concepte de diàleg. Tipus de dià sentiments i de relació. Les condicions del diàleg: ordre, cl Els valors del diàleg: comprensió, e de les veus, assertivitat, respecte, ra El conflicte. Anàlisi de conflictes. E com a afectat. Estratègies: convers La cultura de la pau. Violència dire de la pau...

Tasca	
resa de decisions. nits. ques i socials. miliar i social.	Tasca 2 Tasca 3 Tasca 4
Humans de 1948. ucions per a la defensa dels drets humans i de les llibertats. ció dels drets humans i les llibertats. erals. humans. Les generacions de drets. Els drets de les generacions futures.	Tasca 5 Tasca 6 Tasca 7 Tasca 8 Tasca 9
onsideració de la igualtat. ncia. Actituds de tolerància, solidaritat, compromís i les seves	
leg. El diàleg com a forma privilegiada de comunicació d'idees, de aredat, atenció, intencionalitat... exclusió de violència, cooperació, participació, sinceritat, escolta, igualtat acionalitat... l tractament de conflictes interpersonals com a actor, com a espectador, a, negociació, mediació... cta i violència estructural. Tipus de pau. Models i exemples de la cultura	

Àmbit Social		Activistes per la vida
Dimensió	Competència	Continguts clau
Geogràfica	Explicar les interrelacions entre els elements de l'espai geogràfic, per gestionar les activitats humanes en el territori amb criteris de sostenibilitat.	Cerca, anàlisi i contrast d'informació Interacció entre els grups humans i l'impacte mediambiental. Matèries primeres i fonts d'energia Globalització i intercanvi d'informació Desenvolupament humà sostenible
Interpersonal	Analitzar diferents models d'organització política, econòmica i territorial, i les desigualtats que generen, per valorar com afecten la vida de les persones i fer propostes d'actuació	Textos de les ciències socials i argumentació, i vocabulari específic Interacció entre els grups humans i l'impacte mediambiental. Model de desenvolupament sostenible Trets demogràfics, econòmics i socials de l'Espanya actual, espanyola, europea i del món Els grans àmbits geopolítics i les seves relacions Organització política i territorial Globalització i intercanvi d'informació

Tasca	
Informacions diverses.	Tasca 4
humans i el medi. Activitats econòmiques i el seu i	Tasca 5
energia.	Tasca 6
desigual. Mecanismes de cooperació internacional.	Tasca 7
ostenible.	Tasca 8
als: descripció, explicació, justificació, interpretació i propi.	Tasca 9
humans i el medi. Activitats econòmiques i el seu atèries primeres i fonts d'energia	
tics, socials, polítics i culturals de la societat catalana, ón. Població i poblament. Migracions.	
s i econòmics. Models econòmics.	
torial: àmbits local, nacional i internacional.	
esig	

Àmbit lingüístic		Activistes per la vida
Dimensió	Competència	Continguts clau
Comunicació oral	Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs	CC6. Processos de comprensió, inferència, retenció. CC7. Elements prosòdics i no verbals. CC8. Textos orals formals i no formals. CC16. Formes de cortesia i registre.
Expressió escrita	Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització.	CC4. Estratègies per a la producció audiovisual com a procés comunicatiu.
	Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística	CC4. Estratègies per a la producció audiovisual com a procés comunicatiu. CC5. Adequació, coherència i cohesió. CC15. Lectura i escriptura socialitzada.
Actitud 2	Implicar-se activament i reflexiva en interaccions orals amb una actitud dialogant i d'escolta	CC16. Formes de cortesia i registre.

Tasca	
sió oral: reconeixement, selecció, interpretació, anticipació, o verbals. o formals, planificats i no planificats. especte en les interaccions orals.	Tasca 2 Tasca 3 Tasca 4 Tasca 5 Tasca 6 Tasca 7 Tasca 8 Tasca 9
ducció de textos escrits i multimèdia: l'escriptura i la creació	
ducció de textos escrits i multimèdia: l'escriptura i la creació , cohesió, correcció i presentació. Normes ortogràfiques. vinjades sobre temes diversos i en contextos diferents.	
especte en les interaccions orals.	

Àmbit digital		Activistes per la vida
Dimensió	Competència	Continguts clau
Tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge	Cercar, contrastar i seleccionar informació digital adequada per al treball a realitzar, tot considerant diverses fonts i mitjans digitals	Cercadors: tipus de cerca i Fonts d'informació digital: Selecció, catalogació, emm de la informació; marcadors
Comunicació interpersonal i col·laboració	Realitzar activitats en grup tot utilitzant eines i entorns virtuals de treball col·laboratiu.	Eines d'edició de document dades numèriques. Entorns de treball i aprenen virtuals d'aprenentatge, etc
Ciutadania, hàbits, civisme i identitat digital	Realitzar accions de ciutadania i de desenvolupament personal, tot utilitzant els recursos digitals propis de la societat actual	Aprenentatge permanent: c l'aprenentatge formal i no f Identitat digital: visibilitat, m

Tasca	
planificació.	Tasca 1
selecció i valoració.	Tasca 6
magatzematge i compartició de la informació: etiquetes rs socials; curador de continguts; etc.	Tasca 7 Tasca 8
ts de text, presentacions multimèdia i processament de	Tasca 9 Tasca 10
ntatge col·laboratiu: documents, wikis, blogs, entorns	Tasca 11
entorns virtuals d'aprenentatge, recursos per a formal a la xarxa...	
reputació, gestió de la privacitat pública i aliena.	

Àmbit personal i social		Activistes per la vida
Dimensió	Competència	Continguts clau
Aprendre a aprendre	Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge	Organització del coneixement, cerca d'informació, mnemotècnica i mentals...), etc. Consolidació i recuperació de la mnemotècnica, eines de síntesi Transferència dels aprenentatges i habilitats de pensament, per
Participació	Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva i responsable	Habilitats i actituds per a la respecte... Recursos i tècniques de participació participatives (pluja d'idees) Eines digitals de participació

Tasca	
ent: coneixements previs, relacions i associacions, tècnica, eines de síntesi (esquemes, mapes conceptuels o del coneixement: relacions i associacions, síntesi (esquemes, mapes conceptuels i mentals...), etc. tatges: anàlisi i síntesi, generalització, destreses i ensament crític, pensament creatiu, etc.	Tasca 1 Tasca 3 Tasca 4 Tasca 5 Tasca 11
participació: comunicació, empatia, assertivitat, rticipació: reunions, sessions de treball, dinàmiques , joc de rol, debat, etc.), acords i consens, rols, etc. ió (fòrums, xats, wikis, blogs...).	

8. Seqüència didàctica per a l'alumnat

Tasca 1

Què sabem dels drets humans?

Finalitat de la tasca:

Presentar i comprendre l'encàrrec global de la unitat didàctica.

Identificar coneixements previs en relació als drets humans.

En aquesta tasca tindríeu que..

Elaborar un mural de coneixements i idees prèvies sobre els drets humans. El mural pot ser en format analògic (cartolina i post- *its) o digital (www.padlet.com).

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. Presentació de l'encàrrec global

La iniciativa Activistes per la vida de Entrepobles us proposa el següent encàrrec:

Elaborar un vídeo que expliqui un mapa de vulneracions dels drets humans en el seu entorn pròxim.

Per a superar aquest encàrrec, el vídeo del mapa de vulneracions ha de respondre als següents requisits:

- **S'ha de centrar en l'entorn pròxim (ciutat o poble).**
- **Ha de recollir les situacions i contextos dels drets vulnerats.**
- **Ha d'informar dels i les protagonistes locals que estan defensant la no vulneració d'aquests drets.**
- **Ha de conscienciar sobre la necessitat de millorar la situació dels drets vulnerats en l'entorn pròxim.**
- **S'ha de resoldre conjuntament (en equip de 4 o 5 persones).**
- **S'ha de compartir en l'espai interactiu de Entrepobles (www.activistesperlavida.cat)**

Activitat 2. Pensant sobre drets humans

Individualment, escriviu entre 3 i 5 idees que us vengen al capdavant quan escolteu l'expressió "drets humans". Per a facilitar aquesta pluja d'idees, podeu utilitzar expressions com les següents:

- **Els drets humans estan relacionats amb...**
- **Els drets humans són...**
- **Els drets volen dir que...**
- **Per drets humans entenc...**

Activitat 3. Compartint amb el grup.

Ara, formeu grups de 4 o 5 persones. Compartiu les vostres aportacions i escriviu una llista de grup.

Una vegada estigui la llista de grup, passeu cada idea a un post-^{*}it. Per a acabar aquesta activitat, trieu un o una representant.

Activitat 4. Socialitzant entre tots i totes.

Feu una posada en comú de les vostres llistes a través dels o les representants. I enganxeu els post-^{*}its en una cartolina ^{*}DIN-A3 que servirà de mural de coneixements.

Recordeu

- **Totes les aportacions són correctes i vàlides.**
- **Totes les persones han de sentir-se representades amb les aportacions del mural.**
- **Teniu 50 minuts per a realitzar totes les activitats.**

Tasca 2

Aprofundint en els drets humans

Finalitat de la tasca:

Conèixer l'origen i fonament dels drets humans.

Conscienciar de la importància dels drets humans com a procés polític i cultural divers.

En aquesta tasca haureu de...

Escriure un text propi que expliqui un dels drets humans que apareixen en la Declaració de Drets Humans. El text pot ser en format analògic (paper i bolígraf) o digital (Google *Drive)

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. Una història que no es pot repetir...

Mireu el següent vídeo de la UN Human Rights (english version):

<https://www.youtube.com/watch?v=5RR4VXNX3jA>

Individualment, responeu les següents preguntes:

- **Què és la Declaració dels Drets Humans?**
- **Quin va ser el motiu per a elaborar la Declaració dels Drets Humans?**
- **On i qui va proclamar la Declaració dels Drets Humans?**
- **Saps quants articles hi ha en la Declaració? Podries enumera'ls?**
- **Creus que podries recordar un i explicar-ho amb les teves pròpies paraules?**

Ara, formeu grups de 4 o 5 persones. Compartiu les vostres respostes i resoleu les preguntes com a grup.

Activitat 2. Resolent dubtes sobre els Drets Humans

Tenim raó? Hem respost bé a les preguntes anteriors? Ens assegurarem!

Mireu aquest vídeo:

<https://www.youtube.com/watch?v=EmaJMgQ0tGg>

Consulteu els següents enllaços:

- **Declaració dels drets humans**
- **Les figures impulsores dels drets humans**
- **Les característiques dels drets humans**
- **Drets humans, dona i immigració**

Reviseu les vostres respostes i corregiu-les (si és necessari).

Explicant un dels drets humans

Activitat 3. Explicant un dels drets humans

Individualment, escriviu un text de 100 paraules que expliqui amb les vostres pròpies paraules un dels drets humans que més us interessi.

Recordeu:

Teniu 50 minuts per a realitzar totes les activitats.

Tasca 3

Vulneració dels drets humans

Finalitat de la tasca:

Identificar diferents situacions de vulneració de drets humans.

Reivindicar la figura de les defensores i defensors dels drets humans.

En aquesta tasca haureu de...

Realitzar un debat espontani en classe sobre una situació pròxima de vulneració de drets humans. El debat es tancarà amb una pregunta oberta que es respondrà en següents sessions.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. Una història molt propera...

Llegiu el següent text en classe:

Imagina que sota la casa, el pis o l'edifici on vius, en el xalet; imagina que al poble on vius o vas néixer tu, els teus pares o avis, allà on passejaràs o que gaudeixes en vacances, allà on estan les vinyes, els camps que gaudeixes, sota tot això, en el subsòl, hi ha molt d'or. I una persona amb molts diners pretén extreure'l per a fer el seu negoci i guanyar milions d'euros. Diu que té un permís que li va donar el govern. Però necessita que desallotgis el lloc, que et vagis a viure a una altra part perquè haurà de destruir les oliveres, les vinyes, els arbres, els habitatges, els cementiris, les cases, les muntanyes i triturar tot per a treure l'or. Necessitarà tombar tots els arbres, i necessita 1 o 2 milions de litres d'aigua cada hora i tones diàries del químic cancerigen del cianur per a treure l'or de la roca. Ha d'usar explosius i la pols amb metalls pesants cauran sobre el raïm, les fulles, les oliveres, els fruiters i es podrà tot. Per això és necessari que abandonis el lloc. La gent es podrà emmalaltir de càncer i altres malalties de la pell, respiratòries o dels ossos, i per això has de sortir corrent!, perquè a més van descobrir que hi ha molta plata, petroli i gas sota tots aquests terrenys, incloent en el parc on juguen, o el col·le pròxim al qual assisteixen. Instal·laria també pous petrolers, es contaminaria l'aigua que beu el barri, i hi hauria més malalts. Hauria de tombar totes les cases i edificis per a fer un gran clot en el sòl d'un o dos quilòmetres de diàmetre i altres de fons i aconseguir l'or.

Text: Referència pròpia

Responen oralment les següents preguntes segons marqui la vostra professora o professor:

- **Què explica la història del text?**
- **Quin dret humà s'està vulnerant?**
- **Qui viola o permet que es violin els drets humans?**
- **Existeix qui defensi a les persones que viuen situacions de vulneració de drets humans?**

Activitat 2. Què faríeu en aquesta situació?

Individualment, partint de la història anterior, escriu que faries en cada situació que es planteja a continuació:

- **S'haurien d'anar tots els veïns del lloc... Tu ho faries? Per què?**
 - **Aquesta persona i la seva empresa et dona 50.000€, abandonaries el lloc? Per què?**
 - **L'amo del permís porta a la policia per a desallotjar el lloc, què faries? Per què?**
 - **Què creus que faria el veïnatge? S'oposarien a ser desallotjats?**
-

Activitat 3. Debatent sobre la situació

Realitzeu un debat (moderat per la professora o el professor/moderat pel mateix grup) sobre la situació de vulneració de drets que heu treballat en aquesta sessió. Recordeu que en un debat hi ha unes normes a seguir per a treure el màxim de profit com:

- **Exposar amb claredat els vostres posicionaments i arguments.**
 - **Escoltar amb atenció a l'altra part i respectar els seus comentaris.**
 - **Desqualificar o mofar-se no és debatre.**
-

Activitat 4. Tancant

Feu un llistat de les aportacions més interessants del debat.

Recordeu:

Teniu 50 minuts per a realitzar totes les activitats.

Tasca 4

El que passa a Centreamèrica (I)

Finalitat de la tasca:

Indagar sobre el context soci- històric de diferents països de Centreamèrica, centrant-se en Hondures i Guatemala.

En aquesta tasca haureu de...

Elaborar una reflexió escrita en grup del context soci-històric de Centreamèrica a partir de tot allò treballat en la tasca.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. El context socio-històric de Centreamèrica

Ara tota la classe escoltareu un podcast d'uns 10 minuts de durada.

<https://soundcloud.com/entrepueblos/tarea-4-que-pasa-en-centroamerica-i>

- Escolteu l'audició.
 - Apunteu les paraules que desconegueu el seu significat.
-

Activitat 2. Comprenent el text

Individualment, respon les següents preguntes:

- **Com anomena el poble kuna a Amèrica?**
- **Quina antiga civilització es va assentar en l'actual territori de Guatemala i Hondures?**
- **Què significa la paraula "extractivisme"? Com es distribueix els diners en el món?**
- **Què significa l'expressió "paradís fiscal"?**

Activitat 3. Ampliant vocabulari

Formeu grups de 4 o 5 persones. Compartiu les paraules que desconexíeu i fer una llista.

Una vegada estigui la llista de grup, organitzar-vos per a buscar el seu significat en un diccionari (de paper o en línia).

Feu la consulta en el diccionari i apunteu el significat de les paraules que teniu assignades.

Compartiu les vostres definicions amb la resta del grup de treball.

Activitat 4. Preparant el text escrit en grup

Després de les activitats que acabeu de realitzar, és possible que tingueu una lleugera idea sobre el que passa a Centreamèrica.

Per a acabar de preparar la redacció del text escrit en grup, discutiu la següent pregunta:

Quines conseqüències té l'extractivisme per a Centreamèrica a nivell polític, econòmic i social?

Apunteu les reflexions que sorgeixin durant la discussió.

Activitat 5. Redactant el text

A partir de les reflexions apuntades, escriviu el vostre text i llegiu-lo en veu alta per als altres grups.

Recordeu:

Teniu 50 minuts per a realitzar totes les activitats.

Tasca 5

El que passa a Centreamèrica (II)

Finalitat de la tasca:

Aprofundir sobre el context soci-històric de diferents països de Centreamèrica, centrant-se en les accions de resistència per a la solidaritat internacional.

En aquesta tasca haureu de...

Elaborar conjuntament un catàleg de canvis per a enfortir la cadena internacional de la solidaritat.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. Si hi ha conflicte és perquè hi ha resistència

Escolta el següent podcast. Mentre escoltes, apunta aquelles paraules que desconeguis el seu significat:

<https://soundcloud.com/entrepueblos/tarea-5-que-pasa-en-centroamerica>

- Escolteu l'audició.
 - Apunteu les paraules que desconegueu el seu significat.
-

Activitat 2. Ampliant vocabulari

Formeu grups de 4 o 5 persones. Compartiu les paraules que desconexíeu i fer una llista.

Una vegada estigui la llista de grup, organitzar-vos per a buscar el seu significat en un diccionari (de paper o en línia).

Feu la consulta en el diccionari i apunteu el significat de les paraules que teniu assignades.

Compartiu les vostres definicions amb la resta del grup de treball.

Activitat 3. Recollint idees

Per grups, aporteiu idees en cada quadre que formaran part del catàleg de canvis:

Canvis en relació a hàbits personals i familiars de consum

Canvis en contra de tota mena de violències, amb èmfasis en la violència contra les dones

Canvis en relació a les persones migrants, refugiades o que estiguin en situació d'exclusió social

Activitat 4. Construint els canvis en comú

Poseu en comú les aportacions de cada grup.
Debateu la conveniència de les diferents propostes.
Elaboreu un document amb el catàleg de canvis.

Activitat 5. Aprovant els canvis

Feu una votació per a l'aprovació dels compromisos i compartiu-la en la web de la vostra escola o centre educatiu.

Recordeu

Teniu 50 minuts per a realitzar totes les activitats.

Tasca 6

Defensores de DDHH a Honduras

Finalitat de la tasca:

Identificar i reconèixer diferents persones i col·lectius que defensen els drets humans a Honduras, centrant-se en la seva reivindicació i defensa d'activitat per a la solidaritat internacional.

En aquesta tasca haureu de...

Elaborar un mural de defensores dels drets humans a Honduras. És important que també es mostri varietat de perfils i diferents activitats de defensa dels drets humans.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. El lloc més perillós per a les defensores

Llegiu en veu alta el següent text:

Hondures és considerat el país més perillós del món per a defensar els drets humans. El seu context està marcat per la despulla dels territoris de les comunitats per a la imposició de projectes extractius i altres interessos corporatius, la corrupció i cooptació del crim organitzat i la deterioració de tota la institucionalitat de l'Estat -agreujada per la creixent intenció de privatitzar el sector salut i educatiu-.

En els últims anys la migració s'ha concentrat en caravanes massives de persones que fugen del país per la desigualtat i la incontenible violència política i social. L'abordatge davant la pandèmia COVID19, igual que en altres països de la regió, brinda la justificació i la bastimentada institucional per a militaritzar encara més la societat hondurenya i continuar la criminalització a persones defensores.

Text: Referència pròpia

A continuació, teniu un llistat de defensores dels drets humans a Hondures:

Llistat activistes Hondures

[\(https://activistesperlavida.cat/activistes-honduras\)](https://activistesperlavida.cat/activistes-honduras)

a) Feu grups de 4 persones.

b) Trieu dues defensores de drets humans de la llista.

c) Consulteu la fitxa "Defensora dels drets humans" i busqueu la informació que us demana en la web

Activitat 2. Buscant la informació necessària

Cada grup, s'organitza per parelles i s'encarrega d'investigar en la web a la defensora que han triat.

Recordeu que la fitxa ha de contenir les següents dades:

- **Fotografia de la defensora.**
- **Nom complet de la defensora.**
- **Breu descripció del seu activisme com a defensora**
- **Drets humans que defensava.**
- **Organització a la qual pertanyia**

Cada grup, elaboreu conjuntament les respectives fitxes.
El model de fitxa està en annexos

Activitat 3. Elaborant el mural d'Hondures

Entre tota la classe, recolliu totes les fitxes per a elaborar el mural de defensores dels Drets Humans a Guatemala.

Recordeu dues coses importants:

- Utilitzeu l'estratègia que més us convingui com a grup.
- Tingueu en compte que aquest mural és l'inici de la xarxa que esteu teixint en el vostre centre. Que sigui bonic i feu-ho bonic!

Recordeu: Teniu dues sessions de 50 minuts per a realitzar totes les activitats.

Tasca 7

Defensores de DDHH Guatemala

Finalitat de la tasca:

Identificar i reconèixer diferents persones que defensen els drets humans a Guatemala, centrant-se en la seva reivindicació i defensa d'activitat per a la solidaritat internacional.

En aquesta tasca haureu de...

Elaborar un mural de defensores dels drets humans a Guatemala. És important que també es mostri varietat de perfils i diferents activitats de defensa dels drets humans.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. El context regional

Llegiu en veu alta el següent text:

En 2018, 26 defensors i defensores dels drets humans de Guatemala, en la seva majoria activistes indígenes en defensa de la terra i els territoris, van ser assassinades. El nou govern va prendre possessió al gener de 2020 i el marc de conflictivitat al país es va intensificar davant el reacomodament de les forces militars i econòmiques aliades amb l'actual govern i l'embat permanent de l'anomenat "pacte de corruptes" enfront dels esforços de la Cort de Constitucionalitat i instàncies de la societat civil per mantenir l'estat de dret.

Igual que en els altres països, Guatemala ha vist vulnerada seriosament la seva institucionalitat democràtica i l'estat de dret en l'últim període presidencial, la qual cosa se suma a les ja greus condicions de desigualtat, violència política i social existents al país, així com a la repressió en contra dels moviments socials.

Text: Referència pròpia

A continuació, teniu un llistat de defensores dels drets humans a Guatemala :

Llistat activistes Guatemala

<https://activistesperlavida.cat/activistes-guatemala>)

a) Feu grups de 4 persones.

b) Trieu dues defensores de drets humans de la llista.

c) Consulteu la fitxa "Defensora dels drets humans" i busqueu la informació que us demana en la web

Activitat 2. Buscant la informació necessària

Cada grup, s'organitza per parelles i s'encarrega d'investigar en la web a la defensora que han triat.

Recordeu que la fitxa ha de contenir les següents dades:

- **Fotografia de la defensora.**
- **Nom complet de la defensora.**
- **Breu descripció del seu activisme com a defensora**
- **Breu explicació del projecte extractiu contra què lluitava**
- **Drets humans que defensava.**
- **Organització a la qual pertanyia**

Cada grup, elaboreu conjuntament les respectives fitxes.
El model de fitxa està en annexos.

Activitat 3. Elaborant el mural de Guatemala

Entre tota la classe, recolliu totes les fitxes per a elaborar el mural de defensores dels Drets Humans a Guatemala.

Recordeu dues coses importants:

- **Utilitzeu l'estratègia que més us convingui com a grup.**
- **Tingueu en compte que aquest mural és la continuació de la xarxa que esteu teixint en el vostre centre. Que sigui bonic i feu-ho bonic!**

Recordeu: Teniu dues sessions de 50 minuts per a realitzar totes les activitats.

Tasca 8

Dones defensores centreamericanes

Finalitat de la tasca:

Descobrir el treball pels drets humans de diferents defensores que participen en diferents organitzacions i moviments socials de Centreamèrica.

En aquesta tasca haureu de...

Complementar el mural de defensores dels drets humans a Hondures i Guatemala amb altres activistes centreamericanes. És important que complementi els perfils identificats en els anteriors murals.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. Dia Internacional de les Defensores

Mireu el següent vídeo:

Mapa d'agressions Centreamérica

A continuació, teniu un mapa d'agressions a defensores dels drets humans a Centreamèrica:

- a) Feu grups de 5 persones.
- b) Assignar-vos un país cada membre del grup.
- c) Entreu en l'enllaç i busqueu el mapa d'agressions

Activitat 2. Buscant en el mapa

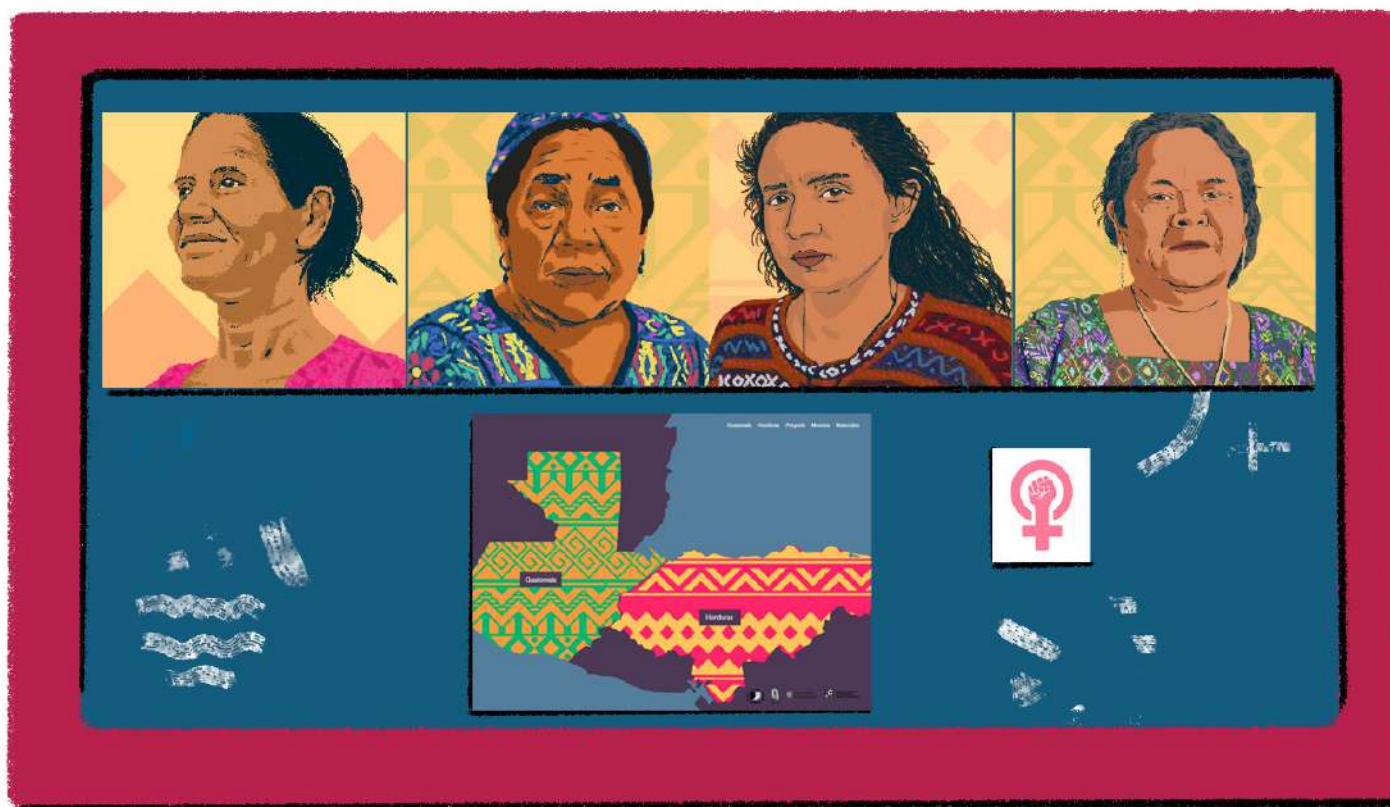
Individualment, investigueu en la web les agressions que es presenten del país que teniu assignat.

- **Nombre d'agressions identificades al país**
- **Selecció de 2 a 4 experiències del país.**
- **Breu explicació**
- **Nom de la defensora**
- **Activitat que realitza (drets que defensa)**
- **Síntesis dels fets (100 -200 paraules)**

Cada persona, elaboreu les respectives fitxes.
El model de fitxa està en annexos.

Activitat 3. Complementant el mural

Entre tota la classe, recolliu totes les experiències seleccionades per a complementar el mural de defensores dels Drets Humans.

Activitat 4. Valorant el resultat final del mural

Finalment, el mural de defensores de drets humans és molt complet i funciona com a calidoscopi que ens presenta una realitat complexa i plena de matisos.

Amb tot el que sabeu ara, apunteu una reflexió final sobre el resultat final del mural. Podeu basar la vostra reflexió, per exemple, quina emoció o sentiment desperta saber d'un mural d'aquestes característiques?

Recordeu:

Teniu dues sessions de 50 minuts per a realitzar totes les activitats.

Tasca 9

Mapejant el nostre territori

Finalitat de la tasca:

Reconèixer i identificar les situacions de vulneració de drets humans que també sorgeixen en el nostre territori pròxim.

En aquesta tasca haureu de...

Elaborar conjuntament un mapa del vostre territori (ciutat o poble) on heu de marcar situacions de vulneració de drets humans.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. Preparant el mapa de vulneracions

Individualment, identifiqueu i expliqueu situacions de vulneració de drets humans que creieu que hi ha en el vostre territori. Digueu també si hi ha col·lectius de suport a les persones vulnerades (com a associacions, col·lectius, sindicats, entre altres).

Drets		Vulneració	Col·lectiu de suport
Econòmics	Treball Treballadors		
Socials	Salut Vivenda Violència contra les dones Educació Llibertat de moviment		
Cultura	Accés a la cultura Protecció de la cultura Respecte a les altres cultures		
Ambientals	Alimentació Aigua Sostenibilitat ambiental		
Identitat	Llibertat d'expressió LGTBI		

Tasca 10

Rodatge del vídeo explicatiu

Finalitat de la tasca:

Realitzar col·laborativament una producció audiovisual a través del telèfon mòbil que promogui actituds de compromís, reivindicació i defensa dels drets humans.

En aquesta tasca haureu de...

Elaborar un vídeo que mostri els mapes de vulneració de drets humans en el seu entorn pròxim. El vídeo ha de tenir una durada entre 5 i 7 minuts. Recull també els compromisos de tot el grup.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat1. Preparant el vídeo

Ara que ja teniu el mapa de vulneracions del vostre territori, en grup, reviseu tot el treball que heu fet:

Mural de coneixements previs (T1)

Textos drets humans (T2)

Llistat de reflexions de debat (T3)

Text extractivisme (T4)

Catàleg de canvis (T5)

Mural de defensores a Hondures (T6)

Mural de defensores a Guatemala (T7)

Mural de defensores Centreamèrica (T8)

Mapa de vulneració de drets en el nostre territori (T9)

Una vegada revisat tot el treball, elaboreu un guió del vídeo que gravareu explicant el vostre mapa.

En el guió haurien d'aparèixer els següents aspectes:

Expliqueu els qui sou.

Expliqueu d'on sou.

Expliqueu quines situacions de vulneració de drets heu identificat.

Expliqueu quins col·lectius estan fent costat a les persones vulnerades.

Expliqueu quins són els vostres canvis per a millorar la situació d'aquestes persones.

Activitat 2. Filmant el vídeo

Per grups, agafeu el mòbil i filmeu un vídeo amb els requisits de la tasca.

Recordeu dues coses importants:

Feu-ho com més us convingui com a grup.

**Tingueu en compte que podeu fer més d'un enregistrament.
Què quedi bonic i us sentiu orgulloses del resultat!**

Activitat 3. Visionant en grup

Entre tota la classe, recolliu tots els vídeos per a fer un visionat conjunt dels resultats aconseguits amb els vostres treballs.

Si teniu temps, valoreu les propostes de vídeo dels companyes i companys de classe.

Responen:

- Què m'ha agradat del vídeo?

- Què podria afegir-se?

Activitat 4. Penjant els vídeos

Pengeu els vídeos finals a l'espai interactiu de Entrepobles (www.activistesperlavida.cat)

Recordeu: Teniu 50 minuts per a realitzar totes les activitats.

Tasca 11

Valoració del treball realitzat

Finalitat de la tasca:

Revisar i destacar els aprenentatges realitzats i viscuts durant el transcurs d'aquesta unitat didàctica.

En aquesta tasca haureu de...

Elaborar un mural que reculli els aprenentatges que s'han dut a terme.

Per a resoldre aquesta tasca, us proposem una sèrie d'activitats que van de més senzilles a més complexes.

Activitat 1. La meva mirada

Individualment, indica dos o tres aspectes en cada apartat. Es tracta de valorar la teva experiència en aquest treball, no va de notes...

El que més m'ha agradat del treball ha estat...

El que menys m'ha agradat del treball ha estat...

He après el següent...

El que més m'ha ajudat a aprendre ha estat...

En aquest treball m'he sentit...

Ara, graveu un vídeo on expliqueu aquestes reflexions que heu fet en la taula.

Quan tingueu el vídeo, pengeu-lo a l'espai interactiu de Entrepobles (www.activistesperlavida.cat).

Activitat 2. Mirada de grup

En grups de 5, poseu en comú les aportacions de cada apartat i empleneu una taula de grup amb les aportacions més destacades.

Passeu les aportacions destacades a post-its o cartolines que ompliran el mural d'aprenentatges consolidats.

Activitat 3. Mirada col·lectiva

Traslladeu i compartiu els post-its o les cartolines de cada grup en el mural d'aprenentatges consolidats.

Contrasteu el mural de coneixements previs i el mural d'aprenentatges consolidats

Activitat 4. Foto final de grup

Feu una foto de classe amb el mural d'aprenentatges consolidats i pengeu-la a l'espai interactiu de Entrepobles.

9. Annexos

Podcast tasca 4

Centreamèrica

Centreamèrica és una de les regions més privilegiades, i dures al mateix temps, del planeta. La seva ubicació, connectant el Nord i el Sud de Abya Yala -terra en plena maduresa, com va anomenar el poble kuna a Amèrica-, entre el Carib i el Pacífic, solcada per serralades i volcans, boscos i selves tropicals, sacsejada per huracans i terratrèmols, va convertir a aquesta estreta cintura en un paisatge original curull d'aigua i biodiversitat, a més de riqueses minerals.

En el que avui són Guatemala i Hondures, es van assentar els pobles que van donar origen a la civilització maia, una de les més complexes i avançades de l'antiguitat. No obstant això, aquests pobles van veure bruscament truncat el seu esdevenir fa uns 500 anys, amb l'arribada dels vaixells, la pólvora, el cavall, la verola i la creu de la colonització espanyola. A partir de llavors es va interrompre el desenvolupament endogen de la seva economia, societat i cultura, i es va imposar un altre tipus de desenvolupament orientat al servei de les successives potències colonials que els van parasitar.

Aquestes potències van utilitzar també del segrest de centenars de milers de persones a Àfrica per a esclavitzar-les en mines, plantacions i vassallatges domèstics, la descendència de les quals trobem avui principalment en la costa atlàntica de la regió.

Sota formes i actors diferents, i fins als nostres dies, el colonialisme va tenir com a finalitat principal l'apropiació d'aquestes matèries primeres que la regió oferia, i continua oferint, en abundància.

Precisament és a això al que l'economista equatorià Alberto Acosta denomina "la maledicció de l'abundància". Actualment les regions més riques en béns naturals, semblen condemnades a viure en les societats més desiguals i violentes. I avui aquesta maledicció té un diagnòstic: extractivisme.

Vivim en un món en el qual l'1% de la població mundial posseeix tant diners líquids o invertits com el 99% restant. I és que el desenvolupament ple de l'extractivisme acaba requerint models polítics coercitius i autoritaris, sense mecanismes de control, diàleg o compensació. Requereix l'eliminació de traves al seu desenvolupament, com són les institucions i lleis que regulen la protecció de la naturalesa, les llibertats ciutadanes, la vida lliure de violències per a les dones o el control de la corrupció.

Centreamèrica és una d'aquestes regions del món en què la pressió dels interessos extractius sobre els ecosistemes, sobre les comunitats humanes i sobre la governabilitat democràtica és tan intensa que cregui una atmosfera irrespirable.

Tan irrespirable que milers de famílies es veuen abocades a un èxode d'alt risc: més de 3 milions i mig han aconseguit sortejar els murs dels Estats Units i 800 mil han sol·licitat asil a Europa -a les quals se sumen altres centenars de milers de rebutjades o invisibilitzades-.

Irrespirable especialment per a les dones, blanc de totes les formes de violència patriarcal, amb els més alts índexs de feminicidis i impunitat en el món. Irrespirable per a qualsevol persona que s'obstini a defensar els seus drets, els de la seva comunitat o els de la naturalesa, com testifiquen les xifres de defensores criminalitzades, assetjades i assassinades en l'última dècada.

Podcast tasca 5

Centreamèrica

Acabàvem el podcast de la tasca 4 descrivint la pressió dels interessos extractius sobre Centreamèrica i les implicacions que tenien tant sobre els seus ecosistemes com sobre les seves comunitats. Però tindríem una visió molt parcial del que està ocorrent a Centreamèrica si solament dirigíssim la nostra mirada cap a aquestes tendències destructives. Com acostuma a dir l'ambientalista mexicà Gustavo Castro, si hi ha conflicte és perquè hi ha resistència.

Avui, tant a Hondures com a Guatemala, veiem a centenars de comunitats indígenes i pageses plantant-se en els seus territoris enfront de poderosos interessos i aconseguir en molts casos protegir-los. Veiem també a les dones jugant un paper qualitativament decisiu en aquestes resistències i fent-se valer enfront de tota mena de fustigacions patriarcals. Veiem comunitats definint els seus projectes de vida, basats tant en les cosmovisions ancestrals hereves de les seves matrius culturals originàries, com en conceptes i pràctiques encunyades per moviments socials de les últimes dècades com la sobirania alimentària, l'agroecologia, l'economia social, l'autogestió territorial o els feminismes. O donant a peu a conceptes mixtos com el del feminisme comunitari.

La vida s'expressa a través d'aquestes persones i comunitats diverses que, contra pronòstic, ho arriuen tot tractant de convertir en oxigen socialment respirable l'atmosfera tòxica de l'extractivisme. Tal com diuen, "som la naturalesa defensant-se"...I defensant-nos a tota la humanitat, caldria afegir-los.

En aquests temps en què als països industrialitzats desperta la consciència sobre l'emergència climàtica i ecològica, aquests rostres i veus que ens arriben des de Centreamèrica plantegen la necessitat de qüestionar el model de creixement il·limitat del consum material com a base del benestar. El seu missatge ens adverteix que, esgotant els béns naturals i la biodiversitat d'aquests territoris, estem soscavant les mateixes bases de la nostra pròpia supervivència.

Ens conviden a respondre a la cadena transnacional de l'extractivisme amb la cadena internacional de la solidaritat, és a dir, de la consciència que en aquest món social i ecològicament interconnectat, cada agressió a una persona defensora, cada extinció d'una nova espècie, cada hectàrea de bosc incendiat, cada riu segrestat, sigui on sigui, ens afecta cada vegada més directament.

Protegir les comunitats que defensen els seus territoris i les seves cultures és, doncs, protegir la cadena global de la vida. I podem fer-ho de diverses formes, entre elles:

- Incidint en els nostres hàbits personals i familiars, per a disminuir el consum, apostant pels circuits de proximitat i el reciclatge, evitant alimentar les cadenes transnacionals de l'extractivisme i les vulneracions de drets.
- Exigint als nostres governs que promoguin mecanismes internacionals vinculants de defensa dels drets humans i de la naturalesa, enfront de la impunitat amb què massa inversions transnacionals evadeixen avui les seves responsabilitats.
- Obrint els nostres ulls als rostres i noms de les persones i comunitats que estan sent amenaçades per defensar els seus territoris. Acostant-les, per a fer-los present la nostra companyia. Amb accions de pressió perquè les institucions nacionals i internacionals no es desentenguin de l'obligació de protegir la vida per sobre de tot. Rebutjant l'assetjament, l'ús de la violència i l'assassinat com a recursos vàlids en la inversió empresarial.
- Recolzant al nostre país els drets de les persones immigrants-refugiades, que han hagut de fugir de la violència i la destrucció de condicions de vida digna, enfront de les lleis i prejudicis xenòfobs i racistes.

Ara la continuïtat d'aquesta història està també a les teves mans.

**ACTIVISTES
PER LA VIDA
AMÉRICA CENTRAL
UNITAT DIDÁCTICA**

